

REFERAT |KRS| Formannskapet (2007-2011) d. 11-06-2008

Møtedato Onsdag d. 11. juni 2008 kl. 09:00

Møtested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Revisjon av Kommuneplan for Kristiansand 2010 - 2020 - forslag til planprogram/oppstart av plan	3
Handlingsplan for bedret livssituasjon for lesbiske og homofile.....	7
1. tertialrapport 2008 - driftsdelen.....	16
1. tertialrapport 2008 - investeringsdelen.....	45
svar på oversendelse fra sak om reguleringsplan for kvartal 54 - Kasernen.....	59

Punkt 51/08: Revisjon av Kommuneplan for Kristiansand 2010 - 2020 - forslag til planprogram/oppstart av planarbeid.

Bilag

Planprogram

Dato: 27.05.08
Saksnr.: 200707361-20
Arkivkode E: 140
Saksbehandler: Grete Sjøholt og Marit Eik

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
11.06.2008

Revisjon av Kommuneplan for Kristiansand 2010 - 2020 - forslag til planprogram/oppstart av planarbeid.

Sammendrag

Bystyret vedtok 13.02.08 å sette i gang arbeid med å utforme planprogram for revisjon av kommuneplan for Kristiansand 2010–2020. Forslag til planprogram er basert på bystyrets vedtak og innspill fra Formannskapets oppstartsseminar på Fevik 29.01.08.

Kommuneplanen revideres med hovedfokus på arealdelen. Hovedstruktur i gjeldende kommuneplan beholdes, men bearbeides videre for å styrke dokumentets funksjon som et tydelig styringsdokument. Det gis større plass til kapitlet *En kommune i utvikling*. Vedtatt visjon og satsingsområder beholdes, men justeres. Kommuneplanarbeidet samkjøres med planarbeid for Regionplan Agder 2010 og Arealplan for Kristiansandsregionen. Revisjon av Kvadraturplanen og havneplanen koordineres med kommuneplanprosessen.

Revisjon av kommuneplanens arealdel er omfattet av *forskrift om konsekvensutredning*. Planforslag med konsekvensutredning skal utarbeides på bakgrunn av et planprogram som fastsetter rammer og premisser og klargjør formålet med planarbeidet. Det skal beskrive hvilke utbyggingsstrategier og alternativer som vil bli vurdert, og antatte problemstillinger som vil bli belyst, herunder utredninger som skal utarbeides. Opplegg for informasjon og medvirkning skal beskrives. Kravet om konsekvensutredning er knytta til kommuneplanens arealdel. Utredningskravet gjelder bare de delene av planen som fastsetter rammer for framtidig utbygging, og som innebærer endringer i forhold til gjeldende plan.

Forslag til planprogram omfatter både samfunnsdelen og arealdelen. Det er et høringsforslag, og skal sendes på høring sammen med melding om oppstart av planarbeidet. Høringsfrist er minimum 6 uker. Endelig planprogram vedtas av bystyret etter høring, og vil være bystyrets bestilling til kommuneplanrevisjonens innhold og prosess.

Planprogrammet forutsetter et omfattende revisjonsarbeid for kommuneplanens arealdel og omfatter land og sjøområdene i Kristiansand kommune. Viktigste arealutfordringer er :

- hva som vil bidra til klimavennlig og bærekraftig areal og transportpolitikk,
- sikring av korridorer for et fremtidsrettet transportbehov,
- sikring av grønne korridorer,
- arealbruk i kystsonen, inklusiv sjøarealene, og arealbruk langs vassdrag,
- langsiktig sikring av bolig- og næringsreserver,
- føringer for sikring av areal for ulike offentlige formål (i kommunens byggeområder),
- arealbruk i et regionalt perspektiv.

En vesentlig del av arbeidet vil omfatte samferdsel/ samordnet areal- og transport. Dagens grunnlinje i metrosystemet ligger fast og rådmannen anbefaler at denne danner utgangspunkt for videreutvikling av kollektivbasert utbygging med vekt på bussmetroen. Den internasjonale utviklingen av bussmetrosystemer (BRT - Bus Rapid Transit) har, de senere år, vært stor, i alle ledd av systemene. Det anbefales videreutvikling av bussmetro basert på denne utviklingen. Grunnlinja og viktige traseer for øvrig vurderes utviklet med sammenhengende kollektivfelt eller bussveier. Disse anbefales lagt inn i kommuneplankartet med tilhørende bestemmelser som sikrer traseer mot utbygging. Utredding av ev bybane i form av skinnegående transportsystem utredes ikke. Bybane må for å lykkes dekke både eksisterende og planlagt by omtrent slik bussmetroen gjør i dag. Dette skaper behov for omfattende og kompliserte investeringer med store problemer knyttet til gjennomføring i faser.

Utredning knyttet til jernbane, med eventuell utvidelse av godsterminalen på Langemyr og dobbelspor som følge av økende godstransport, er en oppgave som etter rådmannens vurdering tilligger jernbaneverket. Det er ikke avsatt penger til dobbeltspor i nasjonal transportplan - NTP 2010 – 2019. Behovet er ikke klart nok definert til å båndlegge eksisterende boliger med påfølgende konsekvenser. Eventuelle behov for å avsette arealer må vurderes på bakgrunn av Jernbaneverkets utredninger.

I forarbeid med samferdseldelen av planprogrammet er det avholdt møter med Statens vegvesen, fylkeskommunen, Agder kollektivtrafikk (AKT) og ATP-prosjektet, som alle vil delta i en foreslått ressursgruppe for samferdsel. Det har i tillegg vært avholdt et innledende informasjonsmøte med Fylkesmannen i Vest-Agder og Vest-Agder fylkeskommune på bakgrunn av bystyresaken om omfang og arbeidsopplegg for revisjonsarbeidet.

I tråd med vedtatt møteplan er det planlagt temamøte om innholdet i planprogrammet for bystyret 17. september før endelig planprogram skal vedtas i november. Sluttbehandling av planprogrammet er forutsatt gjennomført slik at alle hovedutvalgene vil få mulighet til å komme med høringsuttalelse før formannskapet innstiller endelig til bystyret.

Hovdepunktene i forslag til medvirkningsprosessen i videre planarbeid er :

- god og tidlig involvering av kommunens politikere
- ressursgrupper skal sikre nødvendig faglig kompetanse og medvirkning fra kommunens organisasjon og andre fagetater
- medvirkningsprosess for byens innbyggere, næringsliv og organisasjoner ,fokus legges på kommuneplanens arealdel.
- Ulike kommunal råd og barn og unge er referansegrupper for planarbeidet.

Forslag til vedtak:

Formannskapet godkjenner at forslag til planprogram for revisjon av kommuneplan for Kristiansand 2010 – 2020 datert 30.05.08, legges ut til offentlig ettersyn i minst 6 uker og at det varsles oppstart av planarbeid

Tor Sommerseth
rådmann

Grete Sjøholt
planrådgiver

Trykte vedlegg:

- Forslag til planprogram Revisjon av kommuneplanen for Kristiansand 2010 –2020 datert 30.05.08

Utrykte vedlegg:

- Kommuneplan for Kristiansand 2005 – 2016 datert september 2005
- Bystyresvak 21/08 Revisjon av kommuneplan for Kristiansand 2010 – 2020 . Omfang og arbeidsopplegg, vedtatt 13.02.08
- Formannskapets oppstartseminar på Fevik 29.01.08.

Punkt 52/08: Handlingsplan for bedret livssituasjon for lesbiske og homofile

Bilag

Saksprotokoll

FoU-rapport 1-08 Livet som homofil og lesbisk i Kristiansand

Dato: 19.05.2008
Saksnr.: 200705277-2
Arkivkode E: 145
Saksbehandler: Anne Karen Aunevik/Arild Rekve

Saksgang

Helse- og sosialstyret
Formannskapet

Møtedato

27.05.2008
11.06.2008

Handlingsplan for bedret livssituasjon for lesbiske, homofile og bifle

Agderforskning har gjennomført en kvalitativ kartlegging, og resultatene ble offentliggjort i mars 2008. Hovedkonklusjonen er at de fleste homofile og lesbiske lever gode liv, og at livssituasjonen har blitt forbedret de siste tiårene. Men det pågår fortsatt diskriminering, noe som fortsatt vanskeliggjør livene til mange.

Rådmannens forslag til handlingsplan bygger i stor grad på anbefalingene i rapporten fra Agderforskning, samt innspill fra noen andre byer som har laget planer. Forslaget er utarbeidet i samråd med representanter fra LLH Sør og Skeiv Ungdom.

Rådmannen har vektlagt at planen skal være konkret og handlingsrettet. De foreslåtte tiltakene kan gjøres innefor vedtatt budsjettammer og finansieringsordninger, og vil innarbeidet i de berørte sektorenes virksomhetsplaner. De foreslåtte tiltakene omhandler:

1. Forebygge mobbing i skolen
2. Kompetansestyrking av helsetjenesten
3. Rutiner i omsorgstjenesten
4. Inkluderende arbeidsmiljø i kommunen
5. Kontorlokaler for interesseorganisasjoner
6. Dialogmøter i samarbeid med interesseorganisasjoner
7. Oppfølging av handlingsplanen

Forslag til vedtak:

1. Rapporten "Livet som homofil og lesbisk i Kristiansand" fra Agderforskning tas til orientering.
2. Rådmannens forslag til handlingsplan innarbeides i kommunens styringsdokument og virksomhetsplaner.

Tor Sommerseth
Rådmann

Lars Dahlen
Helse- og sosialdirektør

Trykt vedlegg

- "Livet som homofil og lesbisk i Kristiansand", FoU-rapport 1/2008, Agdeforskningsrapport

Bakgrunn for saken

Politiske vedtak

Formannskapet vedtok følgende i sitt møte 29.11.06 i forbindelse med behandling av strategidokument for folkehelse:

Formannskapet ber rådmannen lage et forslag til gjennomføring av en kartlegging av homofiles livssituasjon i Kristiansand

Vedtaket ble fulgt opp av ny sak i helse- og sosialstyret 15.05.08 og formannskapet 06.06.07. Følgende ble vedtatt:

1. *Det gjennomføres en kartlegging av homofile og lesbiskes livssituasjon i Kristiansand*
2. *Kostnaden til kartlegging innarbeides i 1.tertialrapport.*
3. *Kartleggingen skal følges opp med en handlingsplan mot diskriminering av, og for forbedring av livssituasjonen til lesbiske, homofile og bifile i Kristiansand*

Statlige føringer

I St meld 25 (2000-2001) "Levekår og livskvalitet for lesbiske og homofile i Norge" står det bla at regjeringen ønsker å avmystifisere forhold omkring det å være lesbisk og homofil, slik at de lettere kan utvikle en trygg og solid selvidentitet. Målet er at lesbiske og homofile uten frykt for sanksjoner kan leve ut sin kjærlighet til personer av samme kjønn. Regjeringen håper det vil føre til at flere deltar innenfor sosiale og kulturelle omgivelser på egne premisser. Regjeringen ønsker å øke innsatsen for å sikre lesbiske og homofiles rettigheter, støtte dem i å leve åpent og aktivt motarbeide diskriminering.

Likestillings- og diskrimineringsombudet fikk i 2006 utvidet sitt mandat til å gjelde alle grupper som står i fare for å oppleve diskriminering. Ombudet skal fremme like muligheter for grupper som av en eller annen grunn kategoriseres som annerledes, herunder mennesker som opplever at de forskjellsbehandles på grunn av seksuell orientering.

Agderforsknings rapport

Med bakgrunn i de politiske vedtakene ble det inngått avtale med Agderforskning om å gjøre en kartlegging av livssituasjonen for homofile og lesbiske i Kristiansand. Agderforskning har høsten 2007 gjennomført en kvalitativ kartlegging basert på personlige dybdintervjuer med 23 informanter fordelt på 6 utvalg.

Hovedkonklusjonen er at de fleste homofile og lesbiske lever gode liv, og at livssituasjonen har blitt forbedret de siste tiårene. Men det pågår fortsatt diskriminering, noe som fortsatt vanskeliggjør livene til mange.

Andre funn er at:

- Mange har opplevd mobbing i oppveksten fordi de var "annerledes". Det ser imidlertid ut til at det særlig gjelder gutter som mobber andre gutter.
- Det er vanskelig å stå fram som homofil i religiøse miljøer, og for mange er det en utfordring å kombinere respekt for seg selv med troen på Gud
- Flere har eller har hatt psykiske helseproblem, men opplever møte med psykisk hjelpeapparat som positivt.
- Det mangler treffsteder i Kristiansand

Agderforskning understreker at utfordringene nok er størst for de som lever skjulte liv, og det gjelder antagelig i særlig grad menn som lever i heterofile forhold med barn. Ingen fra denne gruppa ønsket å delta i kartleggingen.

Handlingsplanen for Kristiansand tar i stor grad utgangspunkt i anbefalingene fra Agderforskning, og de innspill som kom fra informantene i kartleggingsprosessen.

Handlingsplaner i andre byer

I november 2006 henvendte barne- og likestillingsdepartementet seg til 13 bykommuner, inkludert Kristiansand, med oppfordring om å utarbeide egne handlingsplaner for å bedre levekårene for lesbiske, homofile og bifile.

Oslo var først ute med å lage egen handlingsplan, den ble vedtatt av byrådet i 2005. Siden har bla Bergen og Stavanger fulgt opp, Bergen i 2007 og Stavanger i 2008. Trondheim har valgt å inkludere sine tiltak i kommuneplanen.

Rådmannen har i særlig grad hentet innspill fra Stavanger.

Forslag til handlingsplan for 2008 og 2009

Planen skal være et grunnlagsdokument for å kunne forebygge og hindre diskriminering av lesbiske, homofile og bifile og transseksuelle i Kristiansand.

Handlingsplanen er et virkemiddel for å nå en av visjonen i kommuneplanen om at Kristiansand er folkehelsebyen som inkluderer alle og gir rom for utfoldelse.

Rådmannen har vektlagt at planen skal være konkret og handlingsrettet. De foreslåtte tiltakene kan gjøres innefor vedtatt budsjettammer og finansieringsordninger, og vil innarbeides i de berørte sektorenes virksomhetsplaner. Tiltakene bør være gjennomført innen utgangen av 2009.

1. Forebygge mobbing i skolen

Agderforskning avdekker i sin rapport at noen av informantene opplevde mobbing i oppveksten. For flere startet mobbingen i barnehagen, og vedvarte til og med videregående skole. Mobbing var i utgangspunktet ikke knyttet til seksuell orientering, men til det å skille seg ut. Blant informantene er det kun gutter som har opplevd mobbing fra andre gutter, og det å skille seg ut ble i hovedsak knyttet til å være feminin. Agderforskning mener i sin rapport at skolens mest åpenbare rolle er å slå ned på synlig mobbing. I tillegg til å være observante på mobbing kan lærerne være gode å henvende seg til for elever som er usikre og som vet lite om det å være homofil. Da er det svært viktig at lærerne har kunnskap og informerer på en ordentlig måte.

Alle skolene i Kristiansand har planer for hvordan de skal forebygge mobbing. Mobbing relatert til seksuell orientering bør innarbeides i disse planene.

Homofili et tema som i følge Kunnskapsløftet skal drøftes i flere fag, både naturfag, samfunnsfag og kristendom med religion og livssyn. Det forventes at lærere har et reflektert forhold til formidling av heterofili og homofili som variasjoner av samliv og seksualitet, uten å framstille homofile som et avvik fra normalen.

Samtidig er det viktig at elevene selv involveres i det holdningsskapende arbeidet. I Trondheim er det for eksempel under oppstart et 3-årig prosjekt om seksuell trakassering og undervisning om seksualitet. Hensikten med prosjektet er å forebygge ungdom utsettes for seksuell trakassering, utnyttning og overgrep. Interesseorganisasjoner og ungdom skal involveres i å utvikle prosjektet.

I Kristiansand kan det for eksempel være aktuelt å involvere Kristiansand Ungdomsutvalg (KUU) i drøftinger om hvordan man kan hindre og forebygge mobbing. Det kan eventuelt gjøres i samarbeid med interesseorganisasjonen Skeiv Ungdom (se pkt 5). De har laget et skolerettet opplegg som tilrettelegger for samtaler med elevene om forskjellighet. Dette er et arbeid organisasjonen har prioritert, og som det finnes innarbeidede rutiner på. På sikt bør det vurderes hvordan dette kan gjøres i Kristiansand.

Forslag til tiltak:

1. Mobbing relatert til seksuell orientering innarbeides i skolenes planer for å forebygge mobbing.
2. Skolebibliotekene skal ha brosjyrer, tidsskrifter og litteratur med saklig informasjon
3. Resultatene fra Agderforsknings rapport legges fram på møte med skoleledere.

Ansvarlig: Skoledirektøren

2. Kompetansestyrking av helsetjenesten

I Agderforsknings rapport nevnes skolehelsetjenesten som en viktig samtalepartner for ungdom i prosessen med å "komme ut" eller å finne ut av egen seksualitet. Noen informanter oppgir helsesøster som kunnskapsrike støttepersoner. Men flere mener at de kunne vært mer aktive i forhold til å henvise videre og fortelle hvor det var mulig å få mer informasjon.

Rosa kompetanse (http://www.llh.no/Rosa_kompetanse_+_Helse/) er et prosjekt som drives av LHH og finansieres av Sosial- og helsedirektoratet. Målet med prosjektet er å øke kompetansen blant helsepersonell i forhold til ulike former for seksuell orientering, og hvordan det kan virke inn på helsesituasjonen. Dette kan være et konsept det kan være aktuelt å bruke i Kristiansand også. Det bør i tilfelle utvikles i samarbeid mellom helsepersonell og LLH.

Tiltak

1. Resultatene fra fra Agderforsknings rapport legges fram på seminar for helsenettverket i Knutepunkt Sørlandet.
2. Oppdaterte brosjyrer og blader skal være godt synlig og lett tilgjengelig på venterom til leger og helsesøstre.

Ansvarlig: Helse- og sosialdirektøren

3. Rutiner i omsorgstjenesten

I Agderforsknings rapport omtales utfordringer mange homofile kan møte både som brukere av tjenester, som pasienter og som pårørende. I slike situasjoner er det ekstra viktig å bli møtt med respekt og imøtekommenhet. Det forutsettes at ledere i helse- og omsorgstjenesten fortløpende jobber med å bevisstgjøre de ansatte i forhold til hvordan man møter brukere og pasienter med ulike samlivsformer og kjønnsidentitet.

I forbindelse med behovsvurdering av den enkelte pasient /bruker er det viktig å innarbeide rutiner som åpne for at partner kan være en av samme kjønn.

Tiltak:

1. Gjennomgå skjema og rutiner for vurdering av tjenestebehov med sikte på å avdekke begrepsbruk og formuleringer som kan virke diskriminerende i forhold til seksuell orientering.

Ansvarlig: Helse- og sosialdirektøren

4. Inkluderende arbeidsmiljø i kommunen

I Agderforsknings rapport vises det til at flere av informantene velger å være tilbakeholdne med å stå fram som homofil på arbeidsplassen. For å ta hensyn til både seg selv eller omgivelsene utvikler de strategier som gjør at de delvis skjuler sin seksuelle orientering.

Andre undersøkelser viser at de fleste homofile er åpne om sin seksuelle orientering og i liten grad diskrimineres på sin arbeidsplass. Samtidig viser en rekke nordiske undersøkelser at omtrent 40% ikke er åpne om sin orientering på arbeidsplassen.

I St meld nr 25 2000-2001 blir betydningen av godt arbeidsmiljø trukket fram som en vesentlig faktor for gode levekår. Å ta del i det sosiale fellesskapet på arbeidsplassen er en viktig del av et godt arbeidsmiljø.

Likestillings- og diskrimineringsombudet påpeker at ledelsen bør tilrettelegge for at ansatte tør å være åpne om seksuell orientering uten frykt for negative konsekvenser. Ombudet sier også at organisasjonens ledelse skal bekjempe mobbing og trakassering rettet mot lesbiske og homofile, og bidra til å tydeliggjøre respekt for alle samlivsformer i sosiale sammenhenger.

Kristiansand kommune er regionens største arbeidsgiver. Ved å fremme inkluderende holdninger, likestilling og mangfold i sin arbeidsgiverpolitikk vil kommunen kunne framstå som en foregangsbedrift i regionen.

I arbeidsgiverstrategien for Kristiansand står det bla at det forventes at ledere skal tilrettelegge for trivsel og godt arbeidsmiljø. Det understrekes også at medarbeidere skal ha samme muligheter uavhengig av kjønn, etnisk tilhørighet eller mangfold. Seksuell orientering er ikke nevnt eksplisitt, men bør inkluderes som risikofaktor for diskriminering og trakassering i videre arbeid.

De andre bykommunene har vektlagt at avtaleverk og reglement ikke medfører direkte eller indirekte diskriminering på arbeidsgiverområdet. De har derfor initiert gjennomgang av personal- og arbeidsreglement for å kvalitetsikre at disse ikke virker diskriminerende i forhold til seksuell orientering eller kjønnsidentitet.

Tiltak:

1. Inkludere seksuell orientering som risikofaktor for diskriminering og trakassering i implementering av arbeidsgiverstrategien.
2. Gjennomgang av personalhåndbok med sikte på å avdekke begrepsbruk og formuleringer som kan virke diskriminerende i forhold til seksuell orientering

Ansvarlig: Rådmannen

5. Kontorlokaler for interesseorganisasjonene

I de andre byene framholdes interesseforeningene som viktige aktører for å synliggjøre og motarbeide diskriminering. De arrangerer sosiale samlinger, og tilbyr undervisningsopplegg for skoler og helsetjenesten. Informasjons- og undervisningstiltakene er i stor grad offentlig finansiert. Både Bergen, Oslo, Stavanger gir støtte til drift, sosiale aktiviteter og informasjonstiltak i regi av interesseorganisasjonene.

Landsforeningen for lesbisk og homofil frigjøring (LLH) er en landsomfattende organisasjon som arbeider politisk og sosialt for at lesbiske, homofile, bifile og transpersoner (LHBT personer) skal kunne leve åpent uten frykt for å bli sosialt utstøtt, diskriminert eller trakassert. LLH har lokallag over hele landet. *LLH SØR* dekker både Vest Agder og Aust Agder. Formålet med LLH SØR er i likhet med LLH å arbeide både for å unngå diskriminering samt utvikle møteplasser for LHBT personer på Agder. LLH Sør har følgende sosiale aktiviteter på Agder:

- skjeiv disco en gang per måneden i Kristiansand på Østria, Gimlemoen
- skjeiv turgruppe, nyoppstartet mai 2008, ca en tur i måneden
- skjeiv Cafe i Lillesand annenhver tirsdag
- Åpen kirkegruppe, hver torsdag kl 19.30 i Kirkens Bymisjon, Gravane Kristiansand, felles med torsdagsmessen i Kirkens Bymisjon

Skeiv Ungdom er LLHs ungdomsorganisasjon. Skeiv Ungdom er en nasjonal organisasjon med flere lokallag, og ble stiftet 6. august 2004. Skeiv Ungdom har sin opprinnelse i Nova-rapporten (1999) som pekte på at homofile/lesbiske er mer utsatt for selvmordstanker og selvmordsforsøk, enn resten av befolkningen. Man fant i rapporten også at denne gruppen slet med flere rusproblemer enn den øvrige befolkningen. Skeiv Ungdom er derfor en vedtatt rusfri organisasjon, og jobber for hvert enkelt menneskes frihet til å være seg selv uavhengig av kjønnsidentitet og seksualitet. Skeiv Ungdom er for mangfold og mot diskriminering.

Lokallaget Skeiv Ungdom Sør (SkU Sør) var et av de første opprettede lokallagene i Skeiv Ungdom. SkU Sør har 40 medlemmer, og favner begge Agder-fylkene. Styret består for tiden av fire styremedlemmer, der alle er studenter på videregående skole eller universitet. Det eneste faste arrangementet SkU Sør har, er Homogena som arrangeres hver 14. dag. Dette er en rusfri møteplass som kan ha ulik form fra gang til gang, og varierer fra kafévirksomhet til bowling og kino. SkU Sør har også en infogruppe som reiser rundt på skoleoppdrag og forteller om hvordan det kan være å ikke være heterofil. Dette er et arbeid organisasjonen nasjonalt har prioritert, og som det finnes innarbeidede rutiner på. I Kristiansand er dette arbeidet for tiden islagt på grunn av mangel på menneskelige og økonomiske ressurser.

På 1990-tallet hadde LLH Sør kontorlokaler i Kristiansand, noe som ble opplevd som svært positivt. Da fikk de også offentlige midler til temakvelder, informasjon på skolene og til å drive en kontakttelefon. LLH SØR ønsker å styrke samarbeide med kommunene og fylkeskommunene på Agder.

Skeiv Ungdom Sør låner lokaler i SV-huset til sine aktiviteter. Skeiv Ungdom Sør og LLH Sør tror et felles kontor vil gjøre dem mer handlekraftige. De vil ha et fast sted for sine aktiviteter, og være en tydelig adresse for samarbeidspartnere. Dessuten kan det bidra til de blir mer synlige, og dermed lettere å oppsøke for enkeltpersoner som trenger noen å snakke med.

I forhold til andre interesseorganisasjoner har kommunen i noen tilfeller tilrettelagt for å finne egnede lokaler. Helse- og sosialsektoren har under vurdering hvordan dette skal håndteres framover. Hvis det blir aktuelt å bistå med å finne lokaler til LLH SØR og Skeiv Ungdom bør det gjøres på samme måte som til andre interesseorganisasjoner. Et prinsipp er at samlokalisering etterstrebes.

Når det gjelder driftsstøtte til leie av lokaler og til informasjonsvirksomhet har kommunen en tilskuddsordning som skal stimulere til frivillig innsats innen helse- og sosialsektoren. Midlene fordeles hver vår etter søknad fra ideelle, humanitære og sosiale foreninger, brukerorganisasjoner, institusjoner, selvhjelpsgrupper og andre grupper. Midlene skal bli brukt til helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid og til selvhjelpsgruppevirksomhet. For å komme i betraktning må søkeren ha aktivitet i

Kristiansand kommune, hovedsakelig drevet på frivillig basis. Det gis tilskudd til vanlig drift og til prosjekter, etter en samlet vurdering.

Det finnes i tillegg en del statlige og andre nasjonale tilskuddsordninger som kan være mulige finansieringskilder i forhold til å dekke utgifter til kontorleie, informasjonskampanjer, helsefremmende tiltak eller sosiale aktiviteter.

Tiltak

1. Kommunen bistår med veiledning i forhold til å finne egnede kontorlokaler for LLH SØR og Skeiv Ungdom Sør.
2. Kommunen bistår med interesseorganisasjonen med å avklare aktuelle muligheter for å dekke eventuell kontorleie, samt støtte til tiltak og prosjekt.

Ansvarlig: Helse- og sosialdirektøren

6. Dialogmøter i samarbeid med interesseorganisasjoner

I rapporten fra Agderforskning vises det til at det er et ansvar både for de homofile selv å sette omgivelsene i stand til å forholde seg til de homofile på en bedre måte. Mange av de tiltakene som kan bedre de homofiles livssituasjon ligger utenfor kommunens myndighetsområde. Det blir da viktig hvordan kommunen fyller sin rolle som samfunnsaktør og opionionsdanner.

Mange av informantene var opptatt av kirkas rolle, og sier at de har strevd og strever med opplevelse av fordømmelse fra menighetene og deres representanter. De mener at politikere derfor har en særlig viktig rolle når det gjelder å markere at homofile er en ønsket gruppe i byen.

Svært mange informanter etterlyser treffsteder, arenaer og steder hvor de kan ta kontakt. Det er behov for homovennlige utesteder. Mange savner et alkoholfritt alternativ.

Det vil være opp til politisk ledelse hvordan og i hvilken grad det inviteres til dialog med for eksempel kirkelige ledere eller utelivsbransjen. Rådmannen vil anbefale at politisk ledelse inviterer til dialogmøter sammen med interesseorganisasjonene for å avklare hvordan dette best kan håndteres videre.

Tiltak:

1. Ordfører inviterer interesseorganisasjonene og kirka til dialogmøter om hva som kan fremme at Kristiansand oppleves som en mer inkluderende by.
2. Ordfører inviterer interesseorganisasjonene og representanter fra utelivet til å drøfte hvordan Kristiansand kan få flere homovennlige utesteder.

Ansvarlig: Ordfører

7. Oppfølging av handlingsplanen

Handlingsplanen består av konkrete og handlingsrettede tiltak som kan gjøres innefor vedtatt budsjettammer og finansieringsordninger. Mange av tiltakene kan gjøres allerede høsten 2008, og resten bør være gjennomført innen utgangen av 2009.

For å sikre gjennomføring vil det lages en mer konkret framdriftsplan så snart handlingsplanen er vedtatt for å avklare ansvar, finansiering og tidsfrister.

Handlingsplanen er å betrakte som bidrag i en prosess for å bli en mer inkluderende by. På sikt vil det bli aktuelt å videreutvikle aktuelle tiltak, samt sikre at kommunens framtidige styringsdokument fremmer inkludering av mennesker med ulike seksuell legning. Det er derfor aktuelt at kommunens ledelse opprettholde jevnlig kontakt med interesseorganisasjonene, gjerne i form av faste møter.

Tiltak:

1. Lage framdriftsplan for gjennomføring etter at handlingsplanen er vedtatt.
2. Ordfører inviterer interesseorganisasjoner til jevnlig møter for å drøfte oppfølging av handlingsplanen

Ansvarlig: Helse- og sosialdirektøren og rådmannen

Punkt 53/08: 1. tertialrapport 2008 - driftsdelen

Bilag

Saksprotokoll

Saksprotokoll

hør_debatten-sak120-08

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Dato: 26.05.2008
Saknr.: 200807572-1
Arkivkode E: 212
Saksbehandler: Arne Henrik Lukashaugen, Randi Bentsen og Terje Fjellvang

Saksgang	Møtedato
Kommunalutvalget	04.06.2008
Formannskapet	11.06.2008
Bystyret	18.06.2008

1. tertialrapport 2008 - driftsdelen

Sammendrag:

I 1. tertialrapport foretas en gjennomgang av hele budsjettet. Tertialrapporten er delt i to, en investeringsdel og en driftsdel. Sektorvise rapporter etter årets 4 første måneder samt utenomsektorielle forhold, danner grunnlaget for den samlede vurderingen. Tertialrapporten er en rapport til bystyret som skal vise i hvilken grad budsjettvedtaket realiseres. Endret aktivitetsnivå skal først og fremst vurderes i handlingsprogramsammenheng da det langsiktige beslutningsgrunnlaget er langt bedre.

Rådmannen foreslår i denne saken enkelte rammeendringer. De er hovedsakelig knyttet opp mot oppfølging av politiske vedtak, endrede rammebetingelser og i liten grad knyttet opp mot ny aktivitet.

Samlet sett foreslår rådmannen en netto rammeutvidelse for sektorene på 57,4 mill kr. De største postene er overskridelsene knyttet til vintervedlikehold (5,5 mill kr), økte APF-utgifter (5 mill kr), overskridelse for omsorgstjenester (5,5 mill kr), tilskudd til nytt garderobeanlegg på Prestehoiabananen (3,5 mill kr flyttet fra investering til drift) og lønnsoppgjøret 31,2 mill kr. I tillegg til merutgifter til sektorene, gir høyere renteutgifter, lavere avkastning på kommunefondet og lavere avkastning fra eierskap samlet sett en økt belastning på 30,7 mill kr. Momskompensasjon for investeringer er anslått til 20 mill kr lavere enn budsjettet, noe som skyldes forskyvning på investeringssiden. I tillegg forventes erstatning til barnehjemsbarnene å bli på 75 mill kr, dvs 25 mill høyere enn budsjettet.

Merutgiften finansieres delvis med økning på 26,7 mill kr i frie inntekter (skatt og rammetilskudd), økt tilskudd til ressurskrevende brukere (5,5 mill kr), høyere premieavvik (8,9 mill kr), lavere avdrag (3 mill kr) og økt eiendomsskatt (1,6 mill kr). Resten av underdekningen (89 mill kr) må dekkes av det sentrale disposisjonsfondet.

Rådmannens stab, barnehageetaten, skoleetaten, kultursektoren, Kristiansand Eiendom, teknisk sektor og administrasjonssektoren rapporterer at virksomheten holdes innenfor budsjettet (inkl. bruk av disposisjonsfondene).

For Helse- og sosialsektoren anslås det et mindreforbruk på 6,3 mill kr etter rammekorrigeringer. Sosialtjenesten har mindre forbruk på 8,2 mill kroner og omsorgstjenestene har ett merforbruk på 1,9 mill kroner. Sektoren har spesielt fokus på enheter med høyt merforbruk, for å få kostnadsnivå tilpasset aktivitetsnivå. Målsettingen og forventningen er at enhetene tilpasser driften til vedtatt budsjetttramme. Forventet mindre forbruk for 2008 på 6,3 mill kroner og deler av overskuddet for 2007 anvendes til saldering av negativt disposisjonsfond til de omsorgsenhetene som har store underskudd. Dette for å unngå reduksjon av tjenestenivå innen institusjonstjenesten.

Det er knyttet usikkerhet til prognosene fra sektorene og det settes i verk tiltak for å sikre budsjettbalanse. Ved hjelp av stram økonomistyring forventer rådmannen at sektorene i forhold til ordinær drift, kommer tilnærmet i balanse. Det er vanskelig å gi en god prognose for hele bykassen. Det er fortsatt usikkerhet knyttet til skatteinngangen, netto finans og pensjonsutgiftene .

Det er opprinnelig budsjettert med et negativt netto driftsresultat i 2008 på 35,3 mill kr. Endringene i rådmannens forslag til tertialrapport innebærer at kommunen får et betydelig større negativt netto driftsresultat. Hvor stort dette blir vil bla. avhenge av hvor mye sektorene må bruke av sektorfondene, utviklingen innen netto finans og utviklingen innen skatteinngangen.

Foreløpige anslag for netto driftsresultat er på minus 127 mill kr og vil i så fall være det svakest økonomiske resultatet for kommunen gjennom tidene. Dersom ikke kommunen tilføres ekstra midler i årene fremover, må det iverksettes betydelige budsjettkutt som vil ramme tjenestetilbudet. Rådmannen vil således advare mot at det i den politiske behandlingen legges opp til ytterligere kostnadskrevende tiltak.

Situasjonen er så alvorlig at rådmannen vil vurdere å anbefale iverksetting av ytterligere innsparingstiltak allerede for inneværende år. Dette vil rådmannen ev. komme tilbake til i egen sak i august eller i forbindelse med 2. tertialrapport.

Forslag til vedtak:

1. Bystyret tar 1. tertialrapport 2008, driftsdelen, til etterretning.
2. Budsjettreguleringer som er omtalt i saken vedtas.

Tor Sommerseth
Rådmann

Terje Fjellvang
Økonomidirektør

Trykte vedlegg:

- Protokoll fra oppvekststyrets behandling av 1. tertialrapport 2008 for skoleetaten og barnehageetaten – 20. mai 2008.
- Protokoll fra helse- og sosialstyrets behandling av 1. tertialrapport 2008 for helse- og sosialsektoren 27. mai 2008.
- Protokoll fra kulturstyrets behandling av 1. tertialrapport 2008 for kultursektoren 21. mai 2007.
- Protokoll fra byutviklingsstyrets behandling av 1. tertialrapport 2008 for teknisk sektor 22. mai 2007.
- Protokoll fra kommunalutvalgets behandling av 1. tertialrapport 2008 administrasjonssektoren og for Kristiansand Eiendom 4. juni og Rådmannens stab 20. mai 2007.
- Rapport vedr. netto finans.

Utrykte vedlegg:

- Budsjettreguleringsskjemaer
- Sektorenes tertialrapporter

Bakgrunn for saken :

1. Innledning

I 1. tertialrapport foretas det en gjennomgang av hele budsjettet. Regnskapsrapporter for den enkelte sektor, utenomsektorielle forhold som skatt, rammetilskudd og netto renter/avdrag vurderes. Rapporten er delt inn i to saker; en investeringsdel og en driftsdel.

Intensjonen med rapporten er først og fremst å gi en avviksanalyse for budsjettsituasjonen etter årets fire første måneder. Etter rådmannens mening bør det ikke foretas for store endringer i løpet av et budsjettår. Nye tiltak og omprioriteringer hører hjemme ved behandling av handlingsprogrammet når en bedre kan se konsekvensene av tiltakene i et langsiktig perspektiv.

2. Økonomiske rammebetingelser – revidert nasjonalbudsjett 2008, kommuneproposisjonen 2008, vedtatt handlingsprogram 2008-2011

2.1 Revidert nasjonalbudsjett 2008

Skatteanslaget for kommunesektoren i 2008 er samlet sett oppjustert med 1300 mill. kr (herav 1100 mill kr for primærkommunene), basert på informasjon om utviklingen i skatteinntektene mot slutten av fjoråret og i de første månedene av inneværende år.

Anslaget på prisveksten for kommunal tjenesteyting (deflatoren) er økt med 0,6 prosentpoeng til om lag 4,8 % som følge av høyere anslått lønnsvekst i 2008 samt høyere priser. Økningen utgjør i følge departementet om lag det samme som inntektsveksten. For primærkommunen kan det se ut som netto merutgift vil bli på om lag 100 mill kr. Imidlertid forventes lønnsoppgjøret å bli dyrere enn anslått i revidert nasjonalbudsjett.

I denne saken foreslår rådmannen å oppjustere budsjettet skatteinngang med 31,7 mill kr og nedjustere rammetilskuddet med 5 mill kr. Totalt 26,7 mill kr.

2.2 Kommuneproposisjonen 2009

Regjeringen legger opp til en økning i kommunesektorens inntekter på mellom 7 og 7,5 milliarder kroner i 2009. I kommuneproposisjonen varsler regjeringen en vekst i frie inntekter i 2009 på mellom 3,5 og 4 milliarder kroner. I vedtatt handlingsprogram er det forutsatt en vekst på i underkant av 2 milliarder kroner.

På den annen side foreslås det en omlegging av inntektsystemet som slår negativt ut for Kristiansand kommune. Departementet har anslått en negativ effekt for Kristiansand kommune på om lag 25 mill kr.

Samlet sett kommer imidlertid Kristiansand kommune ut om lag som lagt til grunn i vedtatt HP. Det er imidlertid et usikkerhetsmoment knyttet til hvor stor bindinger staten gir i forhold til veksten i frie inntekter.

2.3 Vedtatt handlingsprogram 2008-2011 og reserver pr. 31.12.07

Økte rammer innen omsorgstjenesten, erstatning barnehjemsbarn, lavere momskompensasjon i slutten av perioden i sammen med generelt høyt investeringsnivå innebærer at korrigert netto driftsresultat samlet sett i perioden er negativt (81 mill kr).

I vedtatt handlingsprogram 2008-2011 er det følgende korrigert netto driftsresultat:

Tekst	2008	2009	2010	2011
Korrigert netto driftsresultat*	-22,4	30,1	-43,2	-45,5
Avsetning til kommunefondet (prisjustering)	-15,0	-14,9	-14,9	-14,8
Bruk/avsetning disposisjonsfond	-37,4	15,2	-58,1	-60,3

*Korrigert for bruk/avsetning bundne fond

Bystyret har i kommuneplanen vedtatt en målsetting om et netto driftsresultat på om lag 70 mill. kr. i året.

Samlet sett er det lagt opp til at det sentrale disposisjonsfondet reduseres med 140 mill. kr. i handlingsprogramperioden. Det sentrale disposisjonsfondet må i tillegg til å dekke det negative netto driftsresultatet brukes til å prisjustere kommunefondet (Energiverksfondet). Det er ved utgangen av 2007 om lag 152 mill kr på det sentrale disposisjonsfondet. Det er i tillegg 28,5 mill kr på fond for amortisering av premieavvik og om lag 38 mill kr på sektorfond.

Regnskapet for 2007 er gjort opp med et positivt netto driftsresultat (korrigert for bundne fond) på om lag 15 mill kr.

Det er følgende viktige forhold som gjør forutsetningene for 2009- 2012 usikre:

1. Avkastningen på kommunefondet var på 2,5 % i 2007 noe som er vesentlig lavere enn forutsetningen i 2008 (6 %). Børsnedgangen i 2008 hittil i år har gitt en realnedgang på over 20 mill kr.
2. Nedgangen i aksjemarkedet svekker pensjonskassen og vil i neste omgang svekke bykassen ved at det kreves inn økt pensjonspremie.
3. Rentenivået – lånegjelden er høy og eksponerer oss for eventuell renteoppgang i perioden.
4. Pris- og lønnsveksten i kommunesektoren er i følge KS undervurdert. Det gjelder spesielt byggekostnadene. Det betyr at en stor del av veksten i inntektsrammen til kommunesektoren de siste årene er spist opp av økte priser. Kristiansand kommune har en ekstra stor utfordringen ved at Kilden bygges i en høykonjunktur. Selskapet har nå signalisert at det forventes betydelige overskridelser.
5. Det er avsatt 50 mill. kr. til erstatning til barnehjemsbarn. Det er usikkerhet vedr. denne bevilgningen og nye anslag er på 75-80 mill. kr.
6. Det er lagt til grunn 1,4% realvekst i frie inntekter hvert år i perioden fom 2009. Det er mulig det er for optimistisk. Skatteveksten i Kristiansand kommune var vesentlig bedre enn landsgjennomsnittet i fjor, men det ble en skattesvikt for kommunene i 2007 i forhold til forutsetningene da bystyret vedtok budsjettet (13. Des 07). Fylkesmannen mener kommunen har strekt inntektsanslaget for mye og anbefaler å legge til grunn 0-vekt i frie inntekter de 3 siste årene i HP-perioden. Det utgjør i så fall om lag 80 mill. kr. lavere inntektsanslag.
7. Omlegging av momskompensasjonsordningen vil svekkes driftsbalansen i handlingsprogramperioden.

2.5 Sammenligninger med andre kommuner (ASSS-prosjektet)

I årsrapporten er det foretatt sammenligninger med andre kommuner vedr. overordnede nøkkeltall for økonomien i kommunene. Konklusjonen er at Kristiansand kommune har lavere frie inntekter enn gjennomsnittet av de øvrige kommunene, men likevel høyere netto driftsutgifter per innbygger. I tillegg har Kristiansand hatt et høyere investeringsnivå som dermed gir en større avdragbelastning. Dette innebærer samlet sett at kommunens økonomiske handlefrihet er vesentlig svakere enn sammenlignbare kommuner.

3. Utenomsektorielle og tverrsektorielle forhold – sektor 9

3.1. Skatt, eiendomsskatt og rammetilskudd

Skatteinngangen må ses i sammenheng med inntektsutjevningen i rammeoverføringene. Skatteinngangen for Kristiansand kommune viser ved utgangen av april en merinntekt på 9,4 mill. kr i forhold til periodisert budsjett. Pr april er skatteveksten for landet 2,5 %, mens Kristiansand kommune har en vekst på 4,6 %. Skatteveksten har pr april vært ca 2,1 %-poeng over landsgjennomsnittet.

KS skriver følgende om den svake utviklingen i april måned:

"Mange skatteyttere som betalte inn forskudd nær fristen 1.mai kommer trolig ikke med i fordelingsoppgjøret før i mai måned. Dessuten behøver selvstendig næringsdrivende som skattes personlig ikke innbetale før ved utgangen av mai i år (endret regelverk). I fjor kom dette inn i april. Derfor kan skatteveksten ikke brukes som en prognose på årsbasis"Ordringen med løpende inntektsutjevning gjør at rammetilskuddet endres fortløpende som en følge av endringer i gjennomsnittlig skattevekst på landsbasis. For perioden januar til mars 2008 trekkes kommunen ca 15,7 mill kr i inntektsutjevningen i mai måned.

Skatteanslaget og rammetilskuddet foreslås endret som følge av justert skatteanslag i endelig vedtatt statsbudsjett for 2008, som følge av korrigerede befolkningstall og i revidert nasjonalbudsjett der skattevekstanslaget er oppjustert fra 2,9 % til 4,0 %. Rådmannen foreslår å øke rammetilskuddet og skatteanslaget med samlet 26,7 mill kr. Rådmannen legger til grunn at Kristiansand kommune de senere årene har oppnådd en skattevekst over landsgjennomsnittet, og forutsetter at vår skattevekst blir 4,7 % i 2008. Prognosene er likevel svært usikre fordi inntektsutjevningen er avhengig av skatteveksten på landsbasis. Av mottatt rammetilskudd fordeles 1,7 mill kr i skjønnsmidler til prosjekter. Budsjettet forelås korrigert for dette.

Eiendomsskatten viser merinntekt med netto ca 1,6 mill kr ift budsjett, inkludert medlemskap i KS Eiendomsskatteforum. Budsjettet foreslås endret i samsvar med dette.

3.2 Netto Finans

Her tas inn en kort omtale av finansområdet og finansforvaltningen. Mer utfyllende informasjon gis i eget trykt vedlegg til saken.

Renter, avdrag og gjeld

Budsjetterte renteutgifter/-inntekter og avdrag foreslås endret, da renteøkningene ligger godt over planlagt nivå foreløpig. Det knytter seg imidlertid usikkerhet til renteutviklingen fremover. På grunn av rentebindinger og rentebytteavtaler blir virkningen av renteøkningene betydelig dempet.

Under bystyrets behandling av budsjettet ble renteinntekter/utbytte økt 5 mill kr i forhold til rådmannens forslag. Agder Energi A/S skal levere utbytte som utgjør 35,1 mill. kr. for

Kristiansand. I forhold til budsjettet reduseres samlet utbytte fra kommunalt eide selskaper med 5,7 mill kr.

Bykassens lånegjeld utgjør 3.543 mill kr pr 30.04.2008. Dette er en økning på 24 mill kr i forhold til 31.12.2007. Gjennomsnittlig rentesats ved utgangen av første tertial er ca 5,4 %.

Energiverksfondet – langsiktig forvaltning

Totalporteføljen oppnådde en negativ avkastning på 2,7 % i årets fire første måneder. Kommunens langsiktige målsetting for energiverksfondet er en årlig realavkastning på 4,25 % sett over en ti års periode. Siden start i oktober 2003 har porteføljen gitt en årlig avkastning på 3,8 %. I samme periode har årlig inflasjon vært 1,8 %, noe som har gitt en årlig realavkastning på 2,0 %. Energiverksfondets avkastning er derfor under den langsiktige målsettingen ved utgangen av tertialet. Opprinnelig budsjettert brutto avkastning i 2008 er 6,0 % og realavkastning er budsjettert med 3,5 %. Medregnet foreslåtte endringer i tertialrapporten oppnås ikke realavkastning i 2008.

Norges Bank hevet styringsrenten én gang med 0,25 prosentenheter til 5,50 % i løpet av tertialet. Pengemarkedsrenten 3 mnd NIBOR steg fra 5,9 % ved årets inngang til 6,4 % ved utgangen av første tertial. Statsobligasjoner med lang løpetid har gitt noe svakere avkastning enn pengemarkedet i tertialet.

3.3 Andre forhold i sektor 9

Pensjonsutgifter

Bevilgningen til amortisering av tidligere premieavvik må økes med ca 0,5 mill kr etter at konsekvenser av regnskapstallene for 2007 nå er kjent.

Årets premieavvik justeres i tråd med prognosene og det legges inn en merinntekt på 8,9 mill kr medregnet arbeidsgiveravgift. Prognosene er imidlertid foreløpig usikre.

Overskudd KLP forventes tilbakeført om lag på fjorårets nivå. Dette kan kun benyttes til betaling av premie og dekker pensjonsutgifter utover avsatte 16 % på sektorene. Samlet merutgift vedr KLP ser ut til å bli ca 2,2 mill kr før en kjenner konsekvensene av lønns- og trygdeoppgjøret i 2008. Denne økningen er tatt med i rådmannens forslag til budsjettendringer. Årets trygdedrøftinger er ennå ikke avklart. Eventuelle merkostnader må dekkes opp i 2. tertialrapport.

Integreringstilskudd

Kommunen klarer ikke å bosette flyktninger og kan dermed ikke ta imot planlagt kvote. Dette medfører at integreringstilskuddet blir lavere enn budsjettert i 2008. Staten har varslet at satsene går opp med 19.000 kr i år 2 og 3 fra 1. juli 2008. Totalt så foreslås det å nedjustere integreringstilskuddet med 1,8 mill kr (iberegnet satsøkning).

Statstilskudd til særlig ressurskrevende brukere

Det ventes en inntektsøkning på ca 6 mill kr og budsjettert inntekt foreslås derfor oppjustert tilsvarende. Hele statstilskuddet foreslås budsjett-teknisk flyttet til omsorgstjenesten.

Statstilskudd til psykiatri

Tilskuddet er beregnet å bli 0,5 mill kr lavere enn budsjettert og inntekten foreslås derfor redusert.

Avtalefestet pensjon

Hvis en legger til grunn at forbruket pr 1. tertial videreføres resten av året, vil en ved årets slutt få et overforbruk på ca 5 mill kroner. Det er tatt høyde for vekst i lønn og G for 2008. Det anbefales at budsjettet styrkes tilsvarende.

Tilskudd til renter og avdrag

Tilskuddsordningene knyttet til skolebygg, Reform 97 og ordningen med tilskudd til kirker, omsorgsboliger og sykehjem er samlet budsjettet med 35,5 mill kr. Beløpet foreslås ikke endret nå i første tertial, men tilskuddene vil bli høyere enn budsjettet. Økningen må ses i sammenheng med netto renter, og vil eventuelt foreslås korrigeret i 2. tertialrapport.

Momskompensasjonsordningen

Det er ikke avklart om momskompensasjon vedr investeringer skal tilfalle investeringsregnskapet fra 2009. Kompensasjon fra investeringer ligger svært lavt i 1. tertial, mens budsjettet inntekt i 2008 er ca 22,1 mill kr høyere enn samlet inntekt i 2007. Inntektsanslaget foreslås nedjusteres med 20 mill kr på grunn av tidsforskyving av mange store prosjekter jf tertialrapport 1 for investeringene.

Dersom flere planlagte investeringer utsettes ytterligere eller ikke gjennomføres, vil det kunne medføre behov for å nedjustere inntektsanslaget ytterligere i 2. tertial. Kompensasjon fra driften ligger foreløpig på samme reelle nivå som i fjor.

Barnehjemsgransking – oppreisningsutbetalinger

Det er hittil utbetalt netto 22,5 mill kroner (etter at andre kommuners andeler er fratrukket). Dersom det i de gjenstående saker legges til grunn at oppreisningen blir i samme størrelse som hittil, må en forvente at samlet kostnad kan bli i størrelsesorden 75 mill kroner, mens det er budsjettet med 50 mill kroner. Det anbefales at budsjettet styrkes med 25 mill kroner.

Kompensasjon for lønns- og prisvekst 2007-2008

KS har varslet at lønnsoppgjøret for 2008 vil innebære en økonomisk ramme på 6,34% i 2008. Det er usikkert hvordan dette vil slå ut for Kristiansand kommune, men rådmannen anbefaler å avsette 31,2 mill kr på bakgrunn av denne beregningen.

Sentrale disposisjonsfond

Til å saldere netto endringer i samlet tertialrapport (se omtale under kap.4 sektorrapportene), må det brukes 92 mill kr av sentralt disposisjonsfond.

4. Sektorrapportene

Sektor 1 - Rådmannens stab

Driftsbudsjettet for ordinær drift i sektoren forventes å gå i balanse ved bruk av sektorens disposisjonsfond.

Barn- og unges representant

Bystyret vedtok i sak 63/08 å øke stillingen til barn- og unges representant til 70% og opprette vararepresentant med 10% stillingsressurs. Dette med virkning fra 01.07.2008. De økonomiske konsekvensene for 2008 blir 86.000 kr og foreslås dekket av sektorens disposisjonsfond. Helårsvirkningen på 159.000 kr i handlingsprogram 2009-2012.

UBC – sekretariatfunksjon for helse-og sosial

Viser til omtalen for sektor 3. Rådmannen foreslår at HS-sektoren tilføres 200.000 fra rådmannens stabs disposisjonsfond.

Formannskapssekretæren

En gjennomgang av ordførerlønningen for de 10 største kommunene i landet (ekskl. Oslo) viser at gjennomsnittlig lønnsnivå er på 767.900 kr. Rådmannen foreslår at ordførerens lønn oppjusteres fra 710.800 kr til 767.900 kr fra 1. juli 2008, og at øvrige godtgjørelser justeres tilsvarende. Helårsvirkning inkl. sosiale utgifter er på 675.000 kr. Virkning for 2008 utgjør 306.000 kr. Det er i vedtatt handlingsprogram innarbeidet 120.000 kr i rammeøkning til dette

formålet og det resterende beløpet (186.000 kr) dekkes av sektorens disposisjonsfond. Rådmannen anmoder om at det bevilges 186.000 kr. Årseffekten innarbeides i handlingsprogram 2009-2011.

Rådmannen foreslår følgende rammeendring for rådmannens stab:

Tiltak	I 1000 kr
Barn- og unges representant	86
Økt lønn folkevalgte	186
Bruk av sektorens disposisjonsfond	-272
Bruk av sektorens disposisjonsfond finansiering av UBC (sektor 3)	-200
Datasamband, kirken (se forklaring under sektor 6)	-9
Sum sektor 1:	-209

Sektor 2 - Barnehageetaten

Det forventes ingen budsjettmessige avvik i forhold til budsjett pr. 1. tertial.

Barnehageetatens ramme er mer risikoutsatt i 2008 i forhold til pålagte krav til likeverdig behandling av private barnehager (utgjør 60 % av tilbudet), på grunn av økte kommunale utgifter i 2007 og stadig økende kostnadsnivå i private barnehager med hensyn til økte tariff- og pensjonsutgifter. Samtidig har etaten utfordringer i forhold til å dekke etablering og drift av nye midlertidige plasser.

Statens skjønnstilskudd for nye barnehageplasser og resultatene etter kommunal kostnadsdekning til private barnehager har stor betydning for etatens regnskap i 2008. Det foreslås at etaten avventer mer informasjon angående tildeling av statlige skjønnsmidler i 2008, og vurderer mulige omdisponeringer i driften eller eventuelle behov for tilleggsbevilgninger i 2 tertialrapport.

Det mangler 137 plasser på full barnehagedekning i henhold til departementets definisjon, men antallet regnes med å bli redusert ettersom endel barn fremdeles har 2 plasser (overflytting) etter siste tildelingsrunder i hovedopptaket og nye plasser vil bli opprettet. I tillegg til dette er det mange nye søkere etter søknadsfristen for hovedopptaket. Det bør derfor opprettes flere midlertidige tilbud i påvente av vedtatt bygging av nye kommunale- og private barnehagebygg.

Fra drift til investering vedrørende modulbarnehager

Kristiansand Eiendom har anbefalt at investeringsmidlene på 1,790 mill kr. (oppdatert) for Bamsebo overføres til prosjektnr. 9386010 – Øvre Slettheia, Bamsebo og Møllestua modulbarnehager. På grunn av økt etterspørsel etter småbarnsplasser er det lagt til rette for å etablere midlertidig brakke/modultilbud ved Møllestua barnehage fra høsten. Det foreslås at midlertidig tilbud ved Møllestua prosjekteres og etableres, og at 1,790 mill kr dekkes fra barnehageetatens driftsramme.

Rådmannen foreslår følgende rammeendring for barnehageetaten:

Tiltak	I 1000 kr
Sentralbordfunksjonalitet ved IP-telefoni (se forklaring under sektor 6)	-67
Datasamband (se forklaring under sektor 6)	-18
Sum sektor 2:	-85

Sektor 3 - Helse- og sosialsektoren

Generelt

Sektorens totale årsresultat basert på aktivitetstall pr.1. tertial 2008 anslås til et mindre forbruk på 6,3 mill kroner. Av disse har sosialtjenesten ett mindre forbruk på 8,2 mill kroner og omsorgstjenestene har ett mer forbruk på 1,9 mill kroner. Sektoren har spesielt fokus på enheter med høyt mer forbruk, for å få kostnadsnivå tilpasset aktivitetsnivå. Målsettingen og forventningen er at enhetene tilpasser driften til vedtatt budsjetttramme.

Forventet mindre forbruk for 2008 på 6,3 mill kroner og deler av overskuddet for 2007 anvendes til saldering av negativt disposisjonsfond til de omsorgsenhetene som har store underskudd. Dette for å unngå reduksjon av tjenestenivå innen institusjonstjenesten.

Sosialtjenesten

Basert på utviklingen så langt i år, forventes ett mindre forbruk på sosialhjelp på 10,0 mill kroner og redusert utgift til introduksjonsstønad på 1,8 mill kroner.

Beløp	Forklaring
10 000 000	Mindre forbruk sosialhjelp.
- 1 076 000	Netto korrigerings for mindre inntekt i integreringstilskudd i 2008 pga lavere mottak av flyktninger.
+8 924 000	Totalt mindre forbruk

Dette medfører en besparelse på 8,9 mill kroner for sosialtjenesten.

Omsorgstjenesten

I dette kapitlet presenteres avviket hos bestiller (EBT - Boligtjenesten). Dette er avviket mellom politisk vedtatt ramme for tjenestene, og den innsatsstyrte finansieringen fra bestiller til utfører som følge av vedtatt tjenestevolum. Avvikene gjenspeiler endret aktivitet i tjenestene i forhold til vedtatt budsjetttramme.

Institusjonstjenesten og tjenesten for utviklingshemmede opplever stort press på grunn av økning av sterk pleietrengende pasienter (Økning i antall ressurskrevende brukere). Det forventes ett underskudd på ca 13,1 mill kroner for tjenestene ved årsslutt.

5 mill er knyttet til ressurskrevende beboere på sykehjem, 2,5 mill til tjenester for utviklingshemmede og 5,6 mill til økning i utgifter til omsorgslønn, brukerstyrt personlig assistent, avlastning og støttekontakt til utviklingshemmede.

Innenfor hjemmesykepleie har vi nå greid å snu den økende volumutviklingen på bestillersiden. Pr 1. tertial 2008 har tjenesten omtrent samme nivå som desember 2005. Dette resulterer i en besparelse på 6 mill. kroner. Det forutsettes at enhetene tilpasser driften til nytt aktivitets nivå. Staten har endret finansieringsordningen for ressurskrevende brukere. Det forventes at dette vil gi ca 5,5 mill kroner mer enn budsjettet. Endelig avklaring forventes i juni. Disse midlene vil tilføres sektoren.

Totalt underskudd for omsorgstjenesten er 1,85 mill kroner ved årets slutt.

Beløp	Forklaring
-5 000 000	Mer tjeneste til ressurskrevende pasienter på sykehjem
-2 500 000	Behov for mer tjeneste til ressurskrevende brukere, tjeneste for utviklings utviklingshemmede
-5 600 000	Mer utgift til omsorgslønn, brukerstyrt personlig assistent, støtte kontakt, avlastning
-2 754 000	Mer utgift knyttet til tjenestebiler (2 mill mer utgift leasing avtaler)
2 500 000	Ikke utdelte midler hjemmesykepleie (reserve)
6 000 000	Besparelse hjemmesykepleie
5 500 000	Ekstra midler til ressurskrevende brukere
-1 854 000	Totalt underskudd

Tilskudd til ressurskrevende brukere

Kristiansand kommune mottar anslagsvis 5,5 mill. kr. mer i enn budsjettet i tilskudd fra staten for ressurskrevende brukere. Rådmannen anbefaler at sektorens ramme styrkes tilsvarende. Tilskuddet er budsjettet i sektor 9, men flyttes i denne saken til sektor 3. Det er en teknisk justering.

Andre forhold i sektor 3

Nyetablert stilling som gjeldsrådgiver

258 000 kr gjeldsrådgiverstilling - Knutepunkt Sør. Kristiansand kommunes andel

UBC samarbeid

500 000 kr utgifter forbinde med arbeidet i UBC (Union of the Baltic Cities). Kristiansand kommune ved helse- og sosialsektoren er tildelt å være sekretariat i helse og sosial kommisjonen i UBC. Unionen arbeider for å promotere og styrke samarbeid og erfaringsutveksling mellom byer i Østersjøregionen. For tiden er 102 byer fra 10 land medlemmer i UBC. Fra Norge er Kristiansand, Bergen og Tønsberg medlemmer.

Undervisning på Lillebølgen

Det blir merkostander på 449 000 kr til undervisning på Lillebølgen, 11 av 16 barn tilhører Kristiansand. Rådmannen anbefaler rammeutvidelse.

Kjøp av Lillebølgen

Kristiansand kommune har kjøpt Lillebølgen. Sektorens leieutgifter reduseres med 0,9 mill. kr.

Prosjekt 4300024 Dagsenter Huset

Det er Kristiansand Boligselskap KF som gjennomfører investeringen til oppussing av Huset. Kommunens bidrag er ført som driftsutgift. Midlene flyttes fra investeringsbudsjett til drift med 1,963 mill kr. Bevilgningen ble gitt ved den politiske behandlingen i 1. tertial i 2006 og dekkes av sentralt disposisjonsfond.

Rådmannen foreslår følgende rammeendring for helse og sosial:

Tiltak	I 1000 kr
Omsorg (finansiert med økt ressurskrevende brukere)	5 500
Tilskudd til ressurskrevende brukere	-42 400
Lavere integreringstilskudd - lavere sosialhjelp 2008	-1 424
Merinntekter integreringstilskudd 2007 (80%)	348
Overtakelse av Lillebølgen	449
Lavere husleie	-898
Gjeldsrådgiver - samarbeid med Knutepunkt Sørlandet	258
UBC delvis finansiert ved statstilskudd (netto)	200
Dagsenter Huset	1 963
Lavere sosialhjelp	-7 024
Til sektorens disposisjonsfond	7 024
IP-telefoni – besparelser (se forklaring under sektor 6)	-166
IP-telefoni – sentralbordfunksjonalitet (se forklaring under sektor 6)	-67
Datasamband (se forklaring under sektor 6)	-135
Sum – sektor 3	-36 372

Sektor 4 – Kultur

Driftsbudsjettet forventes å gå i balanse under forutsetning av at sektoren tilføres midler som nevnt i saken.

Økt driftstilskudd Vest-Agder-museet

I forbindelse med at administrasjonen til Vest-Agder-museet flyttet til Odderøya i fjor høst, ble det avtalt at kommunen og fylkeskommunen skulle dekke hver sin halvpart av leieutgiftene til Kristiansand eiendom. Kommunens tilskudd til museet ble derfor økt med 140.000 kr for 2008. Den endelige leiekontrakten mellom museet og Kristiansand eiendom er nå undertegnet, og husleiekostnadene for 2008 vil beløpe seg til totalt 412.120 kr. Forutsetningen er at kommunen skal dekke halvparten av dette, dvs. 206 060 kr. Denne summen er 66.000 kr høyere enn den stipulerte kostnaden som ble innarbeidet i budsjettet, og rådmannen anbefaler at dette blir kompensert.

Kartlegging av Bjørn Furuborgs samlinger

Formannskapet vedtok 26.3.2008 at økonomisk bidrag til en innledende kartlegging av Furuborgs samlinger skulle vurderes innarbeidet i første tertialrapport. I samråd med Vest-Agder-museet er det utarbeidet en kalkyle på et to måneders kartleggingsprosjekt som viser behov for 150.000 kr. Fylkeskommunalt bidrag er ikke avklart, men basert på erfaringene fra andre dokumentasjonsprosjekter den senere tid, vil det være naturlig at fylkeskommunen bidrar med 50.000 kr. Rådmannen anbefaler at kulturbudsjettet styrkes med 100.000 kr for å gjennomføre en kartlegging av Furuborgs samlinger.

Tilskudd til Venneforeningen Bjørn Furuborgs samlinger

Venneforeningen har søkt kommunen om 50.000 kr i igangsettingsstøtte. Med formannskapetets positive vedtak til et kommunalt engasjement i forhold til Furuborgs samlinger (vedtak sak 24/08), foreslås økonomisk bidrag til at venneforeningen kan fungere som en aktiv medspiller i det videre arbeidet. Kulturbudsjettet foreslås styrket med 50.000 kr for å imøtekomme søknaden.

Søknad fra De Internasjonale Kirkefestspill om ekstrabevilgning

Kirkefestspillene har i brev av 4. april søkt om ekstrabevilgning på 200.000 kr på bakgrunn av økonomiske problemer. Etter betydelige innsparinger står budsjettet likevel med 400.000 kr i minus, og for å gjennomføre årets arrangement trengs underbalansen dekket (forventes 200.000 kr fra næringslivet) for å gjennomføre årets arrangement. Saken har vært behandlet både i kulturstyret og formannskapet med positivt vedtak. Vedtaket innebærer at dekingen foreslås innarbeidet i 1. tertialrapport.

Stiftelsen Sound of Happiness

Sound of Happiness er en stiftelse som driver med musikkrelaterte fritidsaktiviteter for utviklingshemmede. Stiftelsen trenger ytterligere støtte for å opprettholde tilbudet, og rådmannen vil anbefale en ekstra bevilgning på 200.000 kr til dette tiltaket.

Presteheiabanen - garderobeanlegg

Det er tidligere bevilget 3,457 mill. kroner til garderobeanlegg på Presteheia. Av dette beløpet er 3,480 mill. kroner avsatt til selve investeringen. For å løse problemstillinger knyttet til kompensasjon for merverdiavgift er det viktig at idrettslaget får eierskap til hele bygningen og frivillig registrerer bygget i MVA registeret, hvoretter garderobedelen leies av kommunen i minimum 10 år. Leie med mva. gir grunnlag for kompensasjon gitt at dette er til kommunens eget bruk.

Med bakgrunn i ovennevnte anbefales det at investeringsmidlene på 3,480 mill kroner overføres til kultursektorens driftsbudsjett i 2008.

Bortfall leie Quartfestivalen

Idrettsetaten har tidligere hatt 30.000 kr i leieinntekter vedrørende utleie av Odderøyhallen til Quartfestivalen. Denne leieinntekten bortfaller og rådmannen vil anbefale å kompensere idrettsetaten for tilsvarende beløp.

Fra drift til investering – "Sørnorsk filmsenter"

Det er opprettet ett nytt prosjekt "Sørnorsk filmsenter – aksjekapital", hvor budsjettmidler foreslås finansierert gjennom driftsmidler med 45.600 kr.

Rådmannen foreslår følgende rammeendring for kultursektoren:

Tiltak	I 1000 kr
Økt driftstilskudd Vest-Agder-museet – husleieøkning	66
Kartlegging av Bjørn Furuborgs samlinger	100
Tilskudd til Venneforeningen Bjørn Furuborgs samlinger	50
De Internasjonale Kirkefestspill - ekstrabevilgning	200
Sound of Happiness - ekstrabevilgning	200
Presteheiabanen - garderobeanlegg	3 480
Bortfall leie Quartfestivalen	30
Datasamband (se forklaring under sektor 6)	-94
Sum – sektor 4	4 032

Sektor 5.1 – Teknisk sektor

Driftsbudsjettet forventes å gå i balanse under forutsetning av at sektoren tilføres midler som nevnt i saken.

Vågsbygdveien

Nye utbyggingsområder i Vågsbygd får i planprosessen nå krav om å dokumentere/løse kapasitetskrav knyttet til vågsbygdveien. For å opprettholde ønsket byggeaktivitet og for å bedre kapasiteten er det behov for å utbedre 4 kryss. (2 i Auglandsbukta, kryss Kjosbukta og kryss til Andøya). Det er lagt til grunn at utbyggingsområdene krav mht kapasitet på Vågsbygdveien kan løses ved inngåelse av utbyggingsavtaler. Ifm inngåelse av utbyggingsavtaler er det i loven satt krav om forholdsmessighet mht hva som settes av krav til en utbygger, og hva som må kunne forventes av bidrag fra kommunen (det offentlige).

I første omgang er det viktig å få igangsatt reguleringsplanarbeidet. Et reguleringsplanarbeid og opparbeidelse av angitte tiltak er av vegkontoret anslått til foreløpig å utgjøre inntil 6 mill

kr og 60-80 mill kr. Finansiering av det offentlige del av planarbeidet vil kunne skje gjennom bidrag fra ATP/samferdselspakka, vegvesenets øvrige planleggingsmidler og kommunalt bidrag. Det er foreløpig ikke vedtatt en fordeling av disse kostnadene, men det kan bli aktuelt med kommunal forskuttering av hele/deler av beløpet. Øvrige kostnader til planarbeidet vil dekkes av utbyggingsområdene ifm inngåelse av utbyggingsavtaler mellom kommunen og private utbyggere.

Personalsak i brannvesenet

Brannvesenet har en personalsak som løses med kostnader tilsvarende inntil 1. årsverk (0,5 mill kr).

Kommunal vei - vintervedlikehold

Det er bevilget 11,4 mill kr til vinterdrift av kommunale veier i 2008. Ved utgangen av april er det medgått 13,35 mill kr. Behovet for tilleggsbevilgning anslås til 5,5 mill kr. Samtlige brøyteskader er ennå ikke utbedret. Faste beredskapskostnader fra november til nyttår, herunder godtgjørelse til private entreprenører, er ca 2,9 mill kr. Usikkerheter knyttet til eventuelt vintervedlikehold i sistnevnte perioden, gjør anslaget usikkert.

Rådmannen anbefaler rammeøkning på 5,5 mill kr.

Rådmannen foreslår følgende rammeendring for teknisk sektor:

Tiltak	I 1000 kr
Personalsak i brannvesenet	500
Kommunal vei – vintervedlikehold	5 500
IP-telefoni – besparelser (se forklaring under sektor 6)	-75
Datasamband (se forklaring under sektor 6)	-11
Sum - sektor 5.1	5 914

Sektor 5.2 – Kristiansand Eiendom

Driftsbudsjettet forventes etter foreslåtte justeringer i 1. tertialrapport balanse ved årets slutt.

Prosjekt 9040202 Grim skole - gymsal

Samfunnsmedisinsk enhet har i inspeksjonsrapport av 25.03.08 for gymsal på Grim skole konkludert med følgende:

"I Folkehelseinstituttets rapport 2003 nr 9 og i plan- og bygningslovens bestemmelser står det at det ikke skal være synlig sopp/mugg/fukt i bygninger. Sopp og fukt kan gi til dels alvorlige helseskader på personer som er disponert for dette. Det er derfor ikke mulig å akseptere så store fuktproblemer på et bygg som brukes til skoleformål.

Miljørettet helseverns inspeksjon av 13.3.2008, avdekker forhold som gir grunnlag for stengning av bygget. Vi ber om at Kristiansand eiendom innkaller til et møte snarest slik at vi kan få diskutert dette byggets vedlikeholdsbehov og fremtidig bruk og slik at vi evt kan unngå en situasjon hvor vi krever bygget stengt.

I mellomtiden og før dette møtet, skal det foretas en full gjennomgang av bygget hvor alle problemer kartlegges slik at en får en oversikt over omfanget av mangler. I tillegg bør det utarbeides et økonomisk overslag av hva det vil koste å rette opp manglene. Det gis en frist til 1. mai med å komme med en slik rapport. Denne bygningskyndige rapporten skal foreligge til møtet mellom Kristiansand eiendom og miljørettet helsevern."

Kristiansand Eiendom har engasjert PTL til å utarbeide en tilstandsrapport for bygningen og for å beskrive tiltak som anses nødvendig for at bygningen kan benyttes enda 3-5 år.

Tilstandsrapporten påpeker flere forhold som trenger utbedring, og oppsummerer forslag til tiltak som er kalkulert til 1,46 mill kroner inkl. mva.

Tiltakene er drøftet med Samfunnsmedisinsk enhet, skolekontoret og arbeidstilsynet. Det anbefales at tiltakene som er foreslått i tilstandsrapporten gjennomføres, men at en vurderer å gjøre ytterligere avklaringer og tiltak på ventilasjonssiden. Dette kan øke kostnadene noe. Tiltakene forutsettes gjennomført slik at bygningen kan tas i bruk kort tid etter skolestart høsten 2008. Det foreslås at det avsettes 1,17 mill kroner til utbedring av gymsalen på Grim skole.

Overtakelse av Lillebølgen (se sektor 3)

Vedrørende kjøp av Lillebølgen må FDV kostnader innarbeides.

Rådmannen foreslår følgende rammeendring for Kristiansand Eiendom:

Tiltak	I 1000 kr
Grim skole – gymsalen	1 170
Overtakelse av Lillebølgen (FDV)	181
Sum - sektor 5.1:	1 351

Sektor 6 – Administrasjonssektoren

Driftsbudsjettet forventes å gå i balanse under forutsetning av at sektoren tilføres midler som nevnt i saken, og at man kommer tilbake til 2. tertialrapport ved enkelte tiltak.

Den økonomiske situasjonen i sektoren er stram. Flere av de ordinære driftsområdene sliter med å oppnå budsjettbalanse samtidig som kvalitet i tjenesten må ivaretas. Det arbeides med ulike tiltak for å løse utfordringene. Der situasjonen ikke kan løses med forenkling og automatisering, er kvalitetsreduksjoner uungåelig.

De største budsjettmessige utfordringer ligger likevel på områder som ikke har med sektorens ordinære virksomhet å gjøre. Det gjelder først og fremst for avtalefestet pensjon (AFP) og barnehjemsgransking/oppreisningsutbetalinger.

Barnehjemsgransking/oppreisningsutvalgets virksomhet

Arbeidet som startet opp i 2006 videreføres, og dette utløser nye administrative kostnader. Dels gjelder det utgifter til selve oppreisningsutvalget som ser ut til å kunne bli anslagsvis 175.000 kr høyere enn antatt, og dels skyldes det at fylkesmannen har fakturert for ytterligere 530.000 kr knyttet til selve granskingsarbeidet. I tillegg er en del andre utgifter, bl.a. husleiekostnader blitt litt høyere enn forventet, slik at det samlet anbefales at driftsbudsjettet styrkes med 750.000 kr i denne omgang. Utgiftene vil ventelig øke ytterligere, og saken vil bli fulgt opp i forbindelse med 2. tertial.

Hovedtillitsvalgte (HTV)

Utdanningsforbundet har fra 1.10.2007 fått økt sin frikjøpte stilling til HTV fra 70% til 100%, og budsjettet må styrkes med 170.000 kr både for inneværende år og ved rullering av handlingsprogrammet for å dekke opp for dette.

Fullfinansiering av funksjon for taksering av eiendommer

Fra 2008 utfører ikke Kristiansand ligningskontor lenger eiendomstaksering som kommer kommunen til nytte, og arbeidet må derfor utføres av kommunalt ansatt takseringskyndig. Ved utarbeidelsen av gjeldende handlingsprogram ble det avsatt 300.000 kr pr år til dette arbeidet, men det er ikke tilstrekkelig til å finansiere virksomheten som krever et årsverk. Det anbefales en rammeøkning for 2008 på 220.000 kr som dekker resten av det aktuelle årsverk. Tiltaket er nødvendig for å fange opp nybygg, ombygginger etc som i snitt medfører en årlig økning i eiendomsskatten på omkring 3 mill kr. Tilsvarende rammeøkning vil bli foreslått i forbindelse med rullering av handlingsprogrammet.

Dokumentsentret – overføring av ressurser fra fagsektorene

Det er tidligere bestemt at kommunen skal samle post- og arkivtjenesten i en sentral enhet som er etablert i administrasjonssektoren (Dokumentsentret), og arbeidet er i full gang. Budsjettmidler ble overført fra noen av sektorene (1, 4, 5 og 6) i forbindelse med gjeldende handlingsprogram, mens det gjenstår å flytte midler fra de øvrige.

IP-telefoni

I 2005 ble det bevilget prosjektmidler til IP-telefoni. Enkelte hovedsamband innen kommunen ble lagt om fra bruk av telefonlinjer til interne datasamband. Dette skulle medføre besparelser og administrasjonssektoren ble trukket for 186.000 kr i 2005 og 310.000 kr fra 2006. Omleggingen tok lengre tid enn først antatt og de siste telefonsambandene ble ikke terminert før i februar 2007. Besparelsen i administrasjonssektoren viste seg å bli 250.000 kr fra 2006, noe som tilsier at sektoren har fått et for høyt rammetrekk. Oppjustert beløp til 2008 priser medfører at sektoren må få tilbake 394.000 kr fra 2006 til 2008, og må tilføres 65.000 kr videre i handlingsprogram 2009-2012.

Administrasjonssektoren har videre en besparelse på investeringsprosjektet på 317.730 kr. Disse midlene overføres til driften, sektor 6.

Omleggingen til IP-telefoni har medført lavere telefonutgifter for de sektorene/enhetene som tidligere har betalt de "gamle" sambandene. Berørte sektorer er orientert om dette i brev av 14.12.2007. Dette medfører følgende besparelser:

- Helse- og sosialsektoren: 166.000 kr
- Teknisk sektor: 75.000 kr
- Administrasjonssektoren: 30.000 kr

Oppsummert anbefaler rådmannen at følgende budsjettreguleringer foretas vedrørende IP-telefoni:

Sektor	2008	2009	2010	2011
Helse- og sosial	-166	-166	-166	-166
Teknisk	-75	-75	-75	-75
Administrasjon lavere telefonutgifter	-30	-30	-30	-30
Administrasjon, prosjektet	711	65	65	65
Administrasjon, nedjustering av investeringsprosjekt	- 317			

Sentralbordfunksjonalitet ved IP-telefoni

Som en følge av overgangen fra linjeleie til IP-telefoni har flere mindre enheter fått sentralbord funksjonalitet uten å kjøpe en hussentral. IT-etaten holder på med omleggingen nå og regner med at alle de enhetene det gjelder har fått ordningen i kraft fra senest 1. oktober 2008. Dette gir årlige besparelser og rådmannen anbefaler å trekke inn midler til bykassa for kun et kvartal i 2008 og full årseffekt fra og med 2009:

Sektor	2008 (1 kv)	2009	2010	2011
Barnehage	-67	-269	-269	-269
Helse- og sosial	-44	-177	-177	-177
Skole	-2	-10	-10	-10
Totalt	-113	-456	-456	-456

Datasamband

IT-etaten bestiller alle datasamband for alle enheter, og legger ut for kostnaden. Dette blir korrigert for ved omkontering det første året. IT-etaten betaler årlige kostnader på dette slik at det må foretas en rammeoverføring fra sektorene/enhetene til IT-etaten.

Fra og med 2008 får dette følgende rammeendring:

Sektor	2008
Rådmannens stab, kirken	-9
Barnehageetaten	-18
Helse- og sosial	-135
Kultur	-94
Teknisk sektor	-11
Administrasjon	-18
Skoleetaten	-111
Administrasjon v/IT	396

Dette må innarbeides i handlingsprogram 2009-2012

Korrigerer vedr. momskompensasjon for personaltjenesten

Det rettes opp en feil i beregningsgrunnlaget for personaltjenesten for perioden 2004-06. Beløpet på 501.000 kr dekkes ved bruk av disposisjonsfondet.

Adobe lisenser

På bakgrunn av innføring av politiker PC og komplett møteinnkalling var det nødvendig med utvidelse av lisenser fra Adobe. Dette medførte 223.500 kr i merutgifter for kommunen.

Rådmannen foreslår følgende rammeendring for administrasjonssektoren:

Tiltak	I 1000 kr
Erstatningssak barnehjemssakene (administrasjon)	750
Hovedtillitsvalgte - økt frikjøp	170
Taksering av eiendomsskatt	220
IP-telefoni besparelser trafikk	-30
IP-telefoni kompensasjon rammetrekk og besparelse investeringsprosjekt	711
Datasamband (enheter i sektor 6)	-18
Datasamband (IT)	396
Korr. Momskomp. for personaltjenesten	501
Adobe-lisenser	224
Sum – sektor 6	2 924

Sektor 7 – Skole

Resultatenhetenes prognoser for økonomisk resultat viser pr. 1 tertial 2008 at etaten samlet sett styrer mot balanse ved å justere et eventuelt mer- eller mindreforbruk mot etatens netto disposisjonsfond som er på 14,6 mill kr. Forløpige prognoser tyder på et merforbruk samlet sett på 4 mill kr.

Rådmannen foreslår følgende justeringer i rammen som følge av endrede forutsetninger i 2008:

Barn og unges medvirkning

Midler til dekning av stillingen knyttet til barn og unges medvirkning lå kun inne med 50% stilling i 2007. For lite dekning forrige år (50% stilling) er beregnet til 287.000 kr (videreføres).

Økte renholdsutgifter på Torridal skole

I handlingsprogrammet ble det bevilget for lite midler til renhold ved Torridal ungdomsskole. I følge renholdsavdelingen er det reelle behovet på 878.000 kr. Merbehovet ut over det bevilgede er beregnet til 308.000 kr i 2008 (videreføres).

Skysstrett til elever på KVO

I forbindelse med revisjon av Opplæringsloven og Voksenopplæringsloven, ble det i 2002 gitt lovfestet rett til gratis skyss for grunnpplæring av voksne som ikke har gjennomført grunnskole. Denne retten er ikke blitt praktisert i Kristiansand. I forbindelse med at elever har flyttet fra andre kommuner som har gitt skyss, er spørsmålet nå blitt tatt opp i forhold til Kristiansands praksis. Så lenge retten er helt klar, må disse elevene få skysstretten innfridd. Totalt er det ca 100 elever som får grunnpplæring på grunn av at grunnskolen ikke er gjennomført, der en stor andel er minoritetsspråklige. Antallet som har krav på skyss (avstand over 4 km) er på ca 50 elever. Kommunens kostnader tilsvarer vanlig setetakst på buss. Merkostnaden for 2008 er beregnet til 215.000 kr (høsteffekt), mens årseffekten er beregnet til 450.000 kr (videreføres).

Dvergsnes skole - økte renholdsutgifter

Renholdsbudsjettet på Dvergsnes skole økes i 2008 i forbindelse med midlertidige brakkeløsninger i påvente av utbygging. Merkostnaden er på 90.000 kr.

Kristiansand ungdomsutvalg

Viser til sak vedtatt i formannskapet 11.april 2007 (sak nr 26/07) vedrørende opprettelse av Kristiansand Ungdomsutvalg i en prosjektperiode på tre år. De økonomiske konsekvensene ble ikke innarbeidet i handlingsprogram 2008-2011 som forutsatt. Utvalgets kostnad er skissert til 1.435.000 kr i en tre-årsperiode. Dette skal gå til lønn til veileder, utstyr og kompetanseutvikling, tiltakmidler, møtegodtgjørelse og evaluering.

Rådmannen anbefaler at 455.000 kr innarbeides i budsjett 2008, og at tilsvarende midler innarbeides for 2009 og 2010 i handlingsprogram 2009-2012.

Rådmannen foreslår følgende rammeendringer for skoleetaten:

Tiltak	I 1000 kr
Barn og unges medvirkning	287
Torridal skole – merbehov renhold	308
Skysstrett elever på KVO	215
Dvergsnes skole – merbehov renhold	90
Kristiansand ungdomsutvalg	455
Sentralbordfunksjon ved IP-telefoni (se forklaring under sektor 6)	-2
Datasamband (se forklaring under sektor 6)	-111
Sum – sektor 7	1 242

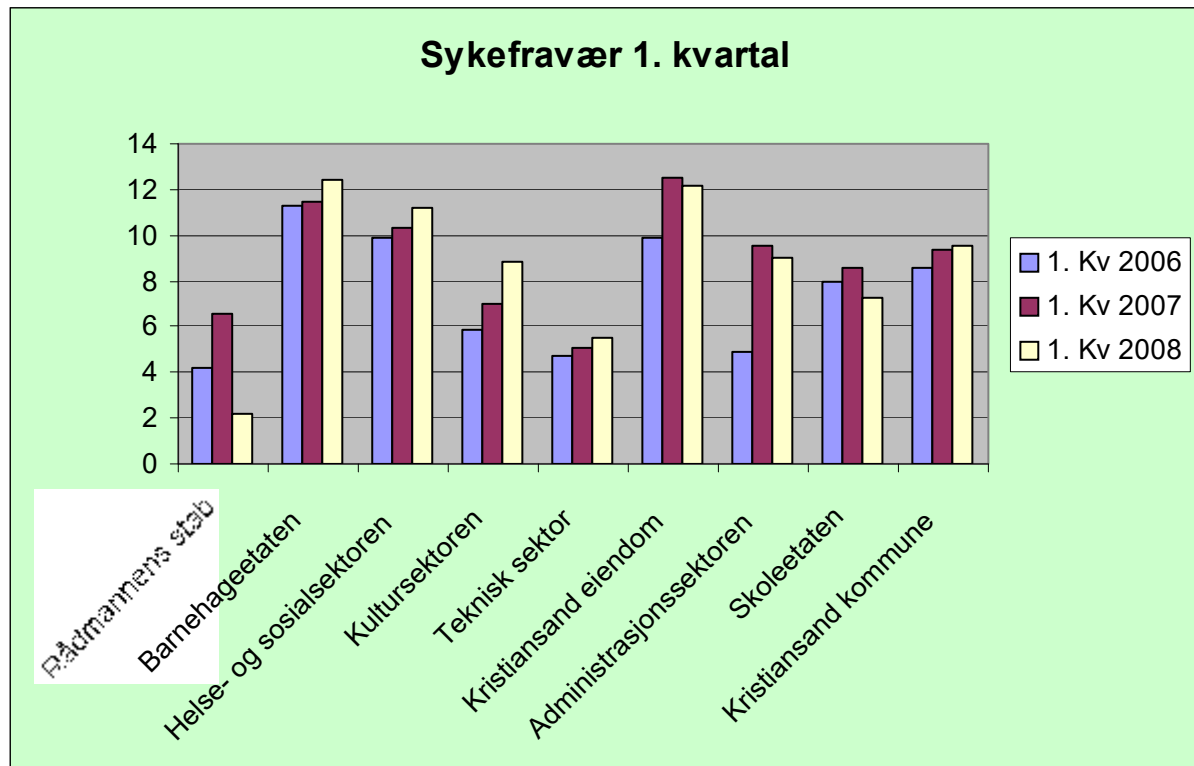
5. Budsjettreguleringer

Tiltak:	Økte utgifter/ Red.inntekter.	Red.utgifter/ Økte inntekter:
Sektor 1 – Rådmannens stab		
Barn og unges representant – utvidelse	86	
Økt lønn folkevalgte	186	
Datasamband, kirken		9
Bruk av sektorens disposisjonsfond		272
Bruk av sektorens disposisjonsfond – finansiering av UBC (sektor 3)		200
Sum sektor 1:	272	481
Sektor 2 – Barnehageetaten		
Sentralbordfunksjonalitet ved IP-telefoni		67
Datasamband (se forklaring under sektor 6)		18
Fra drift til investering	1 790	1 790
Sum sektor 2	1 790	1 875
Sektor 3 – Helse- og sosial		
Omsorg (finansiert med økt ressurskrevende brukere)	5 500	
Tilskudd til ressurskrevende brukere		42 400
Lavere integreringstilskudd – lavere sosialhjelp		1 424
Merinntekter integreringstilskudd 2007 (80%)	348	
Overtakelse av Lillebølgen	449	898
Gjeldsrådgiver – samarbeid med Knutepunkt Sørlandet	258	
Dagsenter Huset	1 963	
UBC delvis finansiert ved statstilskudd	500	300
IP-telefoni – besparelser		166
IP-telefoni – sentralbordfunksjonalitet		67
Datasamband		135
Lavere sosialhjelp		7 024
Til sektorens disp fond	7 024	
Sum – sektor 3:	16 042	52 414
Sektor 4 – Kultur		
Økt driftstilskudd Vest-Agder-museet – husleieøkning	66	
Kartlegging av Bjørn Furuborgs samlinger	100	
Tilskudd til Venneforeningen Bjørn Furuborgs samlinger	50	
De Internasjonale Kirkefestspill – ekstrabevilgning	200	
Sound of Happiness – ekstrabevilgning	200	
Leie Garderobeanlegg Prestheia (engangsutgift)	3 480	
Fra drift til investering (til aksjekjøp)	46	46
Bortfall leie Quartfestivalen	30	
Datasamband		94
Sum – sektor 4:	4 172	140
Sektor 5.1 – Teknisk		
Vintervedlikehold	5 500	
Personalsak – Brannvesenet	500	
IP-telefoni		75
Datasamband		11
Sum – sektor 5.1	6 000	86
Sektor 5.2 – Kristiansand Eiendom		
Grim skole – gymsalen	1 170	
Overtakelse av Lillebølgen (FDV)	181	
Sum – sektor 5:	1 351	-
Sektor 6 – Administrasjon		
Erstatningssak barnehjemssakene (administrasjon)	750	
Hovedtillitsvalgte – økt frikjøp	170	

Tiltak:	Økte utgifter/ Red.inntekter.	Red.utgifter/ Økte inntekter:
Taksering av eiendomsskatt	220	
IP-telefoni	711	30
Datasamband	396	18
Korr. Momskomp. for personaltjenesten	501	
Adobe-lisenser	224	
Sum - sektor 6	2 972	48
Sektor 7 - Skoleetaten		
Barn og unges medvirkning	287	
Torridal skole – merbehov renhold	308	
Skyssrett elever på KVO	215	
Dvergsnes skole – merbehov renhold	90	
Kristiansand ungdomsutvalg	455	
IP-telefoni sentralbordfunksjon		2
Datasamband		111
Sum - sektor 7 - skoleetaten	1 355	113
Sektor 9 - Frie inntekter, netto finans m.v.		
Økt skatteinngang		31 703
Eiendomsskatt		1 616
Lavere rammetilskudd	4 996	
Skjønnstilskudd - overføres Knutepunkt Sørlandet	1 680	1 680
Lavere momskomp investeringer	20 000	
Statsstilskudd - ressurskrevende brukere	36 892	
Psykatri - lavere statsstilskudd	487	
Lavere integreringstilskudd	1 780	
Høyere premieavvik		8 900
KLP -økte pensjonsutg.	2 170	
AFP	5 000	
Avsetning til ekstraordinært vedlikehold		1 970
Erstatning til barnehjemsbarna	25 000	
Korrigerings - amortisering av premieavvik	527	
Lavere utbytte AE	715	
Lavere utbytte	5 000	
Netto finans (netto renter)	20 000	
Netto renter	5 000	
Netto avdrag		3 164
Avsetning til pris- og lønnsvekst (Rev. NB 08)	31 200	
Dokumentsenteret - underskudd 2007 dekkes av sentralt fond	1 806	
Overføring fra fond sektor 6 til sentralt disp. fond (Valg og overformynder)		757
Bruk av sentralt disposisjonsfond		91 260
Sum - sektor 9:	162 253	141 850
SUM:	196 207	196 207

6. Fraværsrapport 1. kvartal 2008

Sykefraværet for kommunen per 1. kvartal 2008 viser en liten oppgang i forhold til 1. kvartal 2007 fra 9,4% til 9,5%.

Kilde: Corporater.

Fokuset er fremdeles systematisk og god oppfølging av den sykemeldte. HMS-tjenesten, Personaltjenesten og NAV arbeidslivssenter melder at de blir mer involvert i dialogmøter og oppfølging av sykemeldte.

Corporater som styringsverktøy er utviklet til å rapportere sykefravær per enhet og per kvartal, slik at det er enklere for ledere å følge med på utviklingen. Styringsverktøyet gjør det også enklere å se hvilke enheter som over tid har høyt sykefravær.

Nye rutiner ifm med oppfølging av sykemeldte er vedtatt, men det gjenstår opplæring av ledere, tillitsvalgte og verneombud. Det planlegges opplæringen høsten 2008. Dette blir et viktig tiltak for å redusere sykefraværet.

Attføringsarbeidet er delegert ut til den enkelte leder for å få kortere saksbehandlingstid og tydeliggjøre leders ansvar i enkeltsaker. Sakene blir ikke lengre løftet til attføringsutvalget, kun når det gjelder søknader om yrkesrettet attføring og å holde stillingen åpen ifm attføringstiltak.

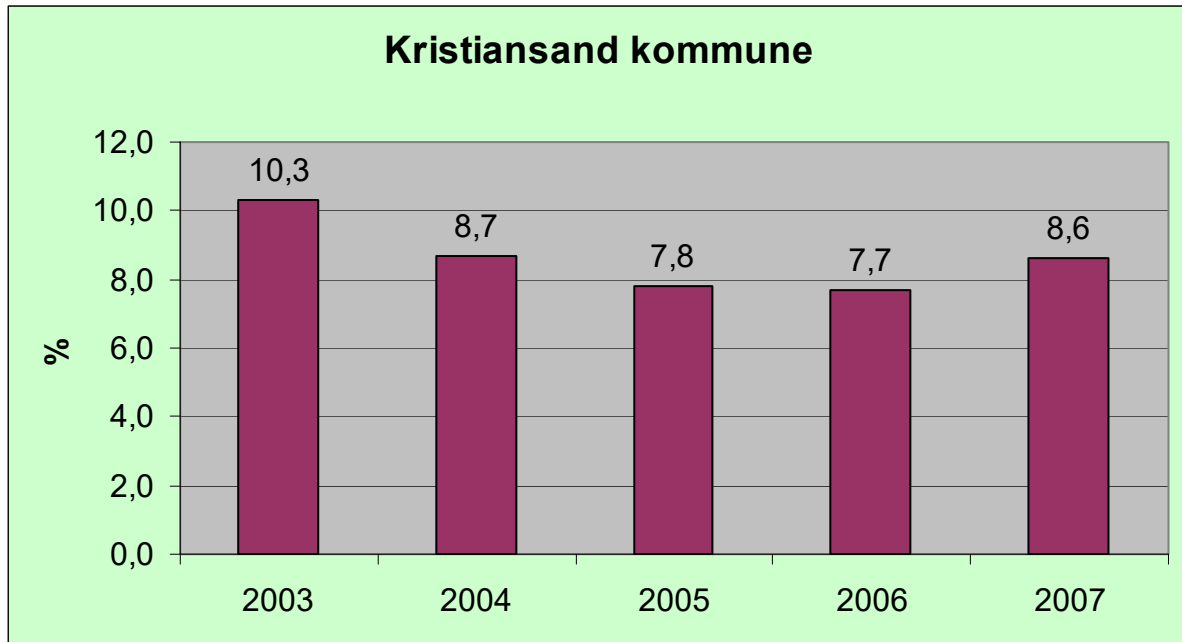
Det er etablert et Aktivitetsutvalg som arbeider med å samordne og legge til rette tilbud for fysisk aktivitet hos ansatte. Utvalget har laget en aktivitetsbrosjyre som ble sendt ut til enhetene våren 2008 med oversikt alle aktivitetstilbud for ansatte. Videre har utvalget arbeidet med å få på plass bedriftsavtaler med ulike treningsentre, som gir ansatte lavere medlemspriser.

HMS-tjenesten har våren 2008 satt i gang et arbeid for å bedre arbeidsforholdene for gravide arbeidstakere. Anbefalinger fra dette arbeidet ventes til høsten.

Det er etablert faste møter mellom rådmannen, administrasjonsdirektøren og HMS-tjenesten for bedre å samordne tiltak innen arbeidsmiljøet.

Det arbeides med en livsfaseplan som skal gjelde alle ansatte. Seniorplanen er allerede vedtatt og vil være en del av kommunens livsfasepolitikk.

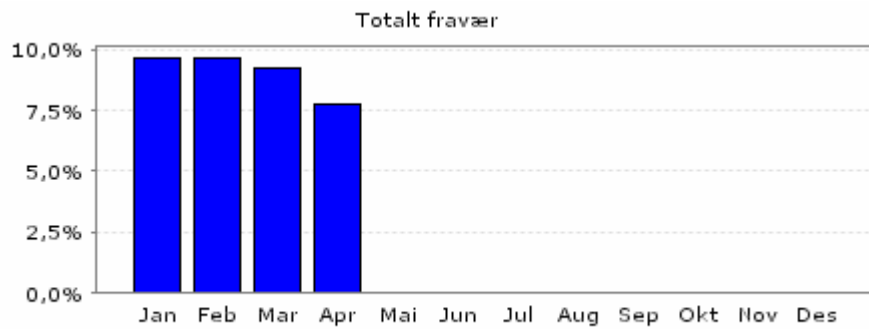
Utvikling i sykefravær fra 2003:

Kilde: Unique ansatt (2003-2005) og Corporater (2006-2007).

Sykefraværet har fra 2003 vært i en positiv utvikling. Men i 2007 steg fraværet med nesten ett prosent-poeng. Det er flere faktorer som bidrar til dette, men kommunen og sektorene har fraværet som et viktig fokusområde.

Sykefravær pr. mnd til og med april:

Fordeling i korttid og langtid pr. måned:

Fordeling i korttid og langtidsfravær hittil i år pr. april:

Hittil i år pr. april er korttidsfravær 1,8% og langtidsfraværet 7,2%.

Trykt vedlegg til 1. tertialrapport drift 2008.

Netto Finans

Renter, avdrag og gjeld

Budsjetterte renteutgifter/-inntekter og avdrag foreslås korrigeret i denne saken. Renteøkningene ligger noe over planlagt nivå foreløpig, men utsatte låneopptak pga etterslep i investeringer og god likviditet har kompensert for dette. Det knytter seg imidlertid usikkerhet til renteutviklingen fremover. Avdrag nedjusteres med ca 3,2 mill kr pga utsatte låneopptak, mens netto renter/utbytte reduseres ca 30,7 mill kr. I dette beløpet ligger forventet svikt i avkastningen fra energiverksfondet på ca 20 mill kr jf omtale nedenfor, og svikt ift annen budsjettert avkastning på ca 5,7 mill kr. Netto finans svekkes dermed samlet ca 27,6 mill kr.

Bykassens lånegjeld utgjør 3.543 mill kr pr 30.04.2008. Dette er en økning på 24 mill kr i forhold til 31.12.2007. Låneporteføljen består stort sett av lån fra långivere som driver utstrakt utlånsvirksomhet mot kommunesektoren (Kommunalbanken/ Kommunekreditt) og av obligasjonslån. Det benyttes både faste og flytende renter. Av lånegjelden er 1.306 mill kr rentesikret gjennom rentebytteavtaler med ulik løpetid. Slike rentebytteavtaler, i tillegg til lån med fast rente, sørger for rentebinding av 60 % av gjeldsporteføljen, dvs fast rente utover ett år. Andelen rentebinding under ett år, dvs flytende rente, utgjør 40 %. Fordelingen på de ulike kategorier av bindingstid er innenfor det taktiske avviket fra idealporteføljen som tillates i følge finansreglementet. Se tabell nedenfor. Durasjonen, dvs effektiv løpetid til rentefornyning, er på 2,3 år. Gjennomsnittlig rentesats for gjeldsporteføljen sett under ett ved utgangen av første tertial er ca 5,4 %.

Gjeldsporteføljen			
Beløp i mill kr	30.04.2008	31.12.2007	Endring
Samlet lånegjeld	3 543	3 519	24
Interval for rentebinding	Portefølje	Rammer	Avvik
0-1 år	40,0 %	40 % +/- 7,5%	-
1-5 år	35,2 %	30 % +/- 7,5%	-
over 5 år	24,8 %	30 % +/- 7,5%	-
Sum	100,0 %		
	Portefølje	Rammer	Avvik
Durasjon*	2,3	1,5 - 4,5 år	-
*Mål for porteføljens effektive løpetid til rentefornyning.			

Kommunen har betydelige finansaktiva i form av bankinnskudd, aksjer og utlån som gjør bykassen mindre sårbar i forhold til lånegjeldens størrelse og utviklingen i rentemarkedet.

Det anbefales at kommunen opprettholder et langsiktig perspektiv i finansforvaltningen, herunder i gjeldsforvaltningen, med en viss andel rentebinding. Dette gjør kommunen mindre sårbar ift kortsiktige svingninger i markedsrentene. Kommunen får på kort sikt ikke så stor netto gevinst av en rentenedgang, men heller ikke så stort netto tap ved en tilsvarende renteoppgang. Dette er med på å trygge et stabilt tjenestetilbud til kommunens innbyggere.

Energiverksfondet – langsiktig forvaltning

Avkastning totalporteføljen

Totalporteføljen oppnådde en negativ avkastning på 2,7 % i årets fire første måneder. I kroner utgjør den negative avkastningen 16,6 mill. Markedsverdien av totalporteføljen ved starten av året var 616,2 mill kr. Ved utgangen av første tertial er den på 603,0 mill kr, hvilket innebærer en reduksjon på 13,2 mill kr. Det ble i perioden netto tilført 3,4 mill kr til bykassen. Aktivklassene globale aksjer og norske aksjer bidrar negativt til avkastningen med hhv 18,2 mill kr og 5,0 mill kr, mens alle de øvrige aktivklassene bidrar positivt. Størst positivt bidrag kommer fra anleggsobligasjoner med 2,8 mill kr. Siden oppstart av porteføljeforvaltningen 31.10.03 viser totalporteføljen en årlig avkastning på 3,8 %.

Energiverksfondet – avkastning delporteføljer

Aktivaklasser Tall i prosent	Avkastning hittil i år		
	Portefølje	Indeks	Avvik
Anleggsobligasjoner	1,5	-	-
Utlån egne virksomheter	2,0	-	-
Bankinnskudd	1,9	-	-
Pengemarked - DnB NOR	1,8	1,6	0,2
Norske renter omløp - DnB NOR	1,2	1,4	-0,2
Norske aksjer - DnB NOR	-7,9	-5,6	-2,3
Globale aksjer - Storebrand	-19,3	-9,9	-9,4
Danske NaviGate Global C *	-	-	-
Totalportefølje	-2,7	-0,8	-1,9

*Nytt fond i porteføljen globale aksjer.

Totalporteføljens avkastning hittil i år er 1,9 prosentenheter svakere enn referanseindeksen. Siden oppstart har totalporteføljen gitt en årlig mindreavkastning på 0,8 prosentenheter relativt til referanseindeksen.

Resultat av de ulike mandat

Oppnådd avkastning i første tertial for de enkelte delporteføljene fremgår av tabellen ovenfor.

Aktivklassen norske omløpsobligasjoner, som forvaltes av DnB NOR, har gitt en avkastning på 1,2 % i første tertial. Relativt til referanseindeksen er dette en mindreavkastning på 0,2 prosentenheter. Siden start har DnB NOR obligasjoner gitt en annualisert avkastning på 3,9 %, som er en meravkastning på 0,1 prosentenheter relativt til referanseindeksen. I en konkurrent sammenligning plasserer forvalteren seg blant de 25 % beste porteføljene siden start.

Norske aksjer (DnB NOR) har hittil i år gitt en negativ avkastning på 7,9 %. Dette er relativt til referanseindeksen en mindreavkastning på 2,3 prosentenheter. Siden oppstart av forvaltningen har DnB NOR produsert en annualisert avkastning på 26,3 %, som er 0,5 prosentenheter bedre enn referanseindeksen. Avkastningen siden start ligger omtrent på "medianforvalteren" i konkurrentsammenligning.

Mandatet globale aksjer som helhet gav i første tertial en negativ avkastning på 19,8 %. Dette skriver seg i all hovedsak fra utviklingen i fondet Storebrand Global SRI. Avkastningen for dette fondet er hele 9,4 prosentenheter svakere enn referanseindeksen. Forvalter av globale aksjer ble i slutten av tertialet byttet ut og erstattet med Danske NaviGate Global C. Se eget avsnitt nedenfor om ny porteføljeforvalter for aktivklassen. Globale aksjer totalt sett har gitt en avkastning som er 9,9 prosentenheter svakere enn referanseindeksen.

Annualisert avkastning siden oppstart er negativ med 2,4 %, som er en mindreakstning på 6,9 prosentenheter. Dette plasserer forvalteren blant de 25 % svakeste.

Avkastningen for pengemarked utgjør 1,8 % hittil i år, dvs 0,2 prosentenheter bedre enn referanseindeksen. Siden start er annualisert avkastning 3,0 %, som er 0,1 prosentenheter bedre enn referanseindeksen.

Anleggsobligasjoner har i første tertial gitt en avkastning på 1,5 % og siden start en annualisert avkastning på 4,4 %. Mandatet verdivurderes imidlertid ikke til markedsverdi. Se tabell nedenfor. Tilsvarende tall for utlån er hhv 2,0 % og 3,4 %. Anleggsporteføljen som helhet viser en avkastning på 1,5 % i første tertial og 3,7 % annualisert siden oppstart. Utlån har redusert avkastningen siden start, som følge av at rentebetingelsene er knyttet til kort pengemarkedsrente. Fra mars 2007 utgjør utlån under 2% av anleggsporteføljen, etter at utlånet til Kristiansand Bompengeselskap AS er nedbetalt, og påvirker derfor fra dette tidspunkt ikke lenger avkastningen i anleggsporteføljen nevneverdig. Anleggsobligasjoner, utlån og bankinnskudd sammenlignes ikke mot indeks.

Tabellen nedenfor viser markedsverdi for delporteføljene og prosentfordeling ved årets inngang og ved utgangen av tertialet.

Energiverksfondet – markedsverdi delporteføljer

	30.04.2008		31.12.2007		Avkastning *
	Mill kr	Prosent	Mill kr	Prosent	Mill kr
Anleggsobligasjoner	184,8	30,6	164,1	26,6	4,9
Utlån egne virksomheter	2,4	0,4	2,4	0,4	0,3
Sum anleggsportefølje **	187,2	31,0	166,5	27,0	5,2
Bankinnskudd	0,7	0,1	16,1	2,6	0,1
DnB NOR - pengemarked	56,2	9,3	64,9	10,5	1,7
DnB NOR - omløpsobligasjoner	216,6	36,0	214,0	34,8	3,8
DnB NOR - norske aksjer ***	58,1	9,6	63,1	10,2	4,0
Storebrand - globale aksjer	0,0	0,0	91,6	14,9	-5,7
Danske NaviGate Global C	84,2	14,0	-	-	-
Totalportefølje	603,0	100,0	616,2	100,0	-16,6

*Hensyntatt innskudd og uttak.

**Bokført verdi inkl. påløpte renter (ikke markedsverdi).

***Andelen er redusert til ca 8 %. Se omtale i avsnittet rebalansering.

Ny porteføljeforvalter for globale aksjer

Kommunen har siden oppstart av porteføljeforvaltningen av globale aksjer, fra og med 2005, benyttet kapitalforvalteren Storebrand Kapitalforvaltning AS, med plassering i aksjefondet Storebrand Global SRI. På bakgrunn av svak historisk avkastning relativt til sammenligningsindeks, ble forvalteren ved slutten av tertialet byttet ut til fordel for aksjefondet Danske NaviGate Global C. Dette er et såkalt fond-i-fond, som forvaltes av Danske Capital Sverige AB, med Wassum Nordic AB som rådgiver. Bakgrunnen for forvalterbyttet er nærmere redegjort for i sak 200711963, som ble vedtatt i kommunalutvalget i desember f.å.

Den nye kapitalforvalteren Danske Capital Sverige AB er et svensk selskap med Danske Bank som eier. Det sentrale elementet i valg av løsning og forvalter er imidlertid at

sammensetningen og fordelingen av hvilke konkrete kapitalforvaltere (les aksjefond) som til enhver tid skal inngå i Danske NaviGate Global C, i praksis bestemmes av Wassum Nordic AB gjennom rådgivning til Danske Capital Sverige AB. Det ligger i kortene at denne forvalteren vil følge Wassums råd, noe som også er en forutsetning ved kommunens valg av kapitalforvalter. Wassums kvalitative og kvantitative forvalteranalyser vil dermed til enhver tid bli gjenspeilet i den globale aksjeporteføljen i energiverksfondet.

Aksjefondet Danske NaviGate Global C består altså av ulike globale aksjefond, herav navnet "fond-i-fond". Som antydnet i saken til kommunalutvalget, er fondet nå omgjort til å være et rent globalt fond-i-fond og inneholder dermed ikke lenger 20 % svenske aksjefond som tidligere. På bakgrunn av dette er også navnet endret fra tidligere Navigate 2/8.

Rebalansering

Som følge av betydelig verdifall kom porteføljen for globale aksjer i brudd med sitt tillatte minimumsavvik på 5 prosentenheter iht finansreglementet. Portefølje andelen utgjorde ved utgangen av mars 11,8 %, mens normalfordelingen tilsier en andel på 17 %. Iht finansreglementet skal det dermed gjennomføres en rebalansering. I dette konkrete tilfellet innebærer dette oppvekting av porteføljen globale aksjer ved kjøp i det nye fondet Danske NaviGate Global C og tilsvarende nedvekting i andre aktivaklasser.

På grunn av at oppvektingen innebærer netto nyinvestering i aksjer generelt på betydelige 25,7 mill kr, er det valgt å gjennomføre rebalanseringen i to trinn. Trinn 1 er gjennomført i april med en økning av globale aksjer med 15 mill kr. Pengemarkedsporteføljen er redusert med 9,8 mill kr, mens norske aksjer er redusert med 5,2 mill kr. Sistnevnte transaksjon er imidlertid av oppgjørstekniske grunner ikke med i rapporteringen for første tertial. Porteføljen norske aksjer utgjør ca 8 % av totalporteføljen etter rebalanseringen.

Trinn 2 av rebalanseringen planlegges gjennomført ved økning av globale aksjer med 15,9 mill kr, med tilsvarende nedvekting i porteføljen for omløpsobligasjoner (norske renter). Dette ventes å skje i forkant eller etterkant av sommeren, etter en nærmere vurdering av markedsforholdene.

Markedskommentar

Første tertial var preget av stor uro i de internasjonale finansmarkedene, med kredittkrise og frykt for resesjon i USA. Alle de store aksjemarkedene, Europa, UK, Japan og USA gav negativ avkastning i første tertial på ca 10 %. Globale aksjer, målt ved verdensindeksen MSCI World Net i norske kroner, falt 9,9 % i første tertial. Styrking av den norske kronen medvirket vesentlig til den svake utviklingen. Dollarkursen, som utgjør omtrent halvparten av indeksverdien, falt med 5,9 % ift norske kroner i løpet av perioden.

Hovedindeksen på Oslo Børs falt med 5,6 %. Av månedene ble januar den svakeste med et fall på hele 19,8 %. Indeksen steg betydelig i februar og april godt hjulpet av rekordhøye oljepriser og hentet dermed inn igjen mye av verdifallet.

Norges Bank hevet styringsrenten én gang med 0,25 prosentenheter til 5,50 % i løpet av tertialet. Pengemarkedsrenten 3 mnd NIBOR steg fra 5,9 % ved årets inngang til 6,4 % ved utgangen av første tertial. Statsobligasjoner med lang løpetid har gitt noe svakere avkastning enn pengemarkedet i tertialet.

Oppsummering

Totalporteføljen oppnådde en negativ avkastning på 2,7 % i årets fire første måneder. Kommunens langsiktige målsetting for energiverksfondet er en årlig realavkastning på 4,25 % sett over en ti års periode. Siden start i oktober 2003 har porteføljen gitt en årlig avkastning på 3,8 %. I samme periode har årlig inflasjon vært 1,8 %, noe som har gitt en årlig realavkastning på 2,0 %. Energiverksfondets avkastning er derfor under den langsiktige målsettingen ved utgangen av tertialet.

Opprinnelig budsjettert brutto avkastning i 2008 er 6,0 % og realavkastning er budsjettert med 3,5 %. Medregnet foreslåtte endringer i tertialrapporten oppnås ikke realavkastning i 2008.

Punkt 54/08: 1. tertialrapport 2008 - investeringsdelen

Bilag

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Dato: 26.05.2008
Saksnr.: 200807703-1
Arkivkode E: 212
Saksbehandler: Arne Henrik Lukashaugen

Saksgang	Møtedato
Kommunalutvalget	04.06.2008
Formannskapet	11.06.2008
Bystyret	18.06.2008

1. tertialrapport 2008 - investeringsdelen

Sammendrag:

Denne saken dreier seg kun om investeringsdelen da driftsdelen fremmes parallelt som egen sak. Det er lagt vekt på avvik, dvs overskridelser eller besparelser knyttet til de enkelte prosjekter. Investeringsinstruksen har bestemmelser om at avslutning av investeringsprosjekter skal forelegges bystyret. Sektorene benytter tertialrapporten til å foreta en rekke tekniske budsjettreguleringer som i liten grad omtales i saken, men kun innarbeides i forslag til budsjettreguleringer. I tråd med tidligere praksis fremmes også enkelte nye investeringsprosjekter og omdisponeringer i tertialrapporten.

Den største tilleggsbevilgningen for 2008 isolert gjelder kjøp av Lillebølgen på Eg med 14,5 mill kr. Tilleggsbevilgningsbehovene er nærmere omtalt i saken. Betydelig tidsforskyvning av gjennomføring medfører at totalt investeringsvolum reduseres betydelig i 2008 med 77,4 mill kr. Dette medfører at momskompensasjon i driften blir redusert. Det vises i denne forbindelse til tertialrapport 1 for driften.

Låneopptak reduseres samlet med 83,1 mill kr. Det benyttes 3,9 mill kr av kapitalfondet, mens det benyttes 1,8 mill kr fra drift til investeringer.

Forslag til vedtak:

1. Bystyret tar 1.tertialrapport investeringsdelen til etterretning.
2. Tilleggsbevilgninger, omdisponeringer, avslutninger av prosjekter og budsjettreguleringer som er omtalt i saken vedtas.

Tor Sommerseth
rådmann

Arne Henrik Lukashaugen
regnskapssjef

Trykte vedlegg: Ingen

Utrykte vedlegg:

Budsjettreguleringsskjemaer

Det henvises til 1.tertialrapport driftsdelen vedrørende sektorenes tertialrapporter

Bakgrunn for saken :

Denne saken dreier seg kun om investeringsdelen da driftsdelen fremmes parallelt som egen sak. Hovedutvalgene er pålagt tertialvis rapportering til bystyret og denne saken tar utgangspunkt i tertialrapportene fra de respektive sektorer til sine hovedutvalg. Forhold som må videre til bystyret er innarbeidet i denne saken. For å begrense omfanget er det forutsatt at generell rapportering om investeringsprosjektenes fremdrift, gjøres i hovedutvalgene.

Det er lagt vekt på avvik, dvs overskridelser eller besparelser knyttet til de enkelte prosjekter. I tråd med tidligere praksis fremmes også enkelte nye prosjekter og omdisponeringer i tertialrapporten.

I det etterfølgende er forslag til omdisponeringer, tilleggsbevilgninger og sluttregnskap kommentert. Avslutninger av prosjekter skjer i hovedsak i tertialrapport 2, men enkelte prosjekter er også tatt med i denne rapporten. Ubetydelige korreksjoner, samt tekniske budsjettreguleringer, er kun omtalt samlet og detaljene vil fremgå av forslag til budsjettreguleringer som følger saken som uttrykt vedlegg.

1 Rådmannens stab

Prosjekt 5333008 Levekårsprosjekter

Det gjenstår 1,1 mill kr fra bevilgningen på 1,5 mill kr i 2007 til levekårsprosjekter. Prioriteringen av bomiljøtiltakene på Justvik-Jærnesheia ble skissert i 1. tertialrapport i 2007. I henhold til disse prioriteringene foreslår rådmannen at det overføres 220.000 kr til parkvesenet og 840.000 kr til ingeniørvesenet.

Midlene til parkvesenet skal gå til stigruppe, dugnadsfond, akebakke og utbedring av gang og sykkelvei mellom Kvernhushøia og Skinnerheia.

Ingeniørvesenet skal bruke midlene til gang- og sykkelvei fra Skinnerheia forbi Kvernhushøia og til Justvik skole.

Prosjekt 4100000 Egenkapitalutvidelse pensjonskassa for kirken

Pensjonskassen har meldt at egenandel og særskilte tilskudd for 2008 beløper seg til 313.000 kr. Det er budsjettet 200.000 kr til formålet, slik at det er behov for tilleggsbevilgning på 113.000 kr. Beløpet dekkes ved låneopptak.

2 Barnehageetaten

Kristiansand Eiendom v/prosjektavdelingen har ansvar for følgende barnehageprosjekter: Tinnstua, Karuss, Nøtteliten, Roligheden-naturbase, Øvre Slettheia-modul, Bergtorasvei-ny avd., Linerla-parkeringsplass, Oddernes-tilbygg/vognrom og avsetning til nye prosjekter ved Havlimyra, Marvika, Øvre Slettheia og tidl. Donnhuset. Totalt er det bevilget 90,8 mill.kr. til disse prosjektene, som Kristiansand Eiendom rapporterer status for. Noen av prosjektene vil bli avsluttet ved 2. tertialrapport 2008.

Prosjekt 4200001 - Ombyggingstiltak-barnehager:

Tidligere omdisponeringer og bruk av statlige investeringstilskudd er benyttet til å foreta ulike ombyggingstiltak i barnehagene. Ombyggingstiltakene er gjennomført for å etablere flere nye plasser ved barnehagene Øvre Slettheia, Askeladden, Bamsebo og Voietun. Mindre ombyggingstiltak er også gjennomført ved Kløvergården, Søm og Hellemyr i tråd med oppfølging av vedtatt barnehagebehovsplan.

I 2006 ble prosjektet tilført 3,4 mill.kr. fra driftsbudsjettet for å dekke etableringsutgifter til midlertidige brakke- og innleieløsninger ved 7 barnehager. I 2007 ble prosjektet styrket med 3,5 mill.kr. til dekning av merforbruk på prosjektet inkl. midlertidig brakke/modulløsning på 1,760 mill.kr. ved Bamsebo barnehage.

Kristiansand Eiendom har anbefalt at investeringsmidlene på 1,790 mill kr. (oppdatert) for Bamsebo overføres til prosjektnr. 9386010 – Øvre Slettheia, Bamsebo og Møllestua modulbarnehager. På grunn av økt etterspørsel etter småbarnsplasser er det lagt til rette for å etablere midlertidig brakke/modultilbud ved Møllestua barnehage fra høsten. Det foreslås at midlertidig tilbud ved Møllestua prosjekteres og etableres, og at 1,790 mill kr dekkes fra barnehageetatens driftsramme.

3 Helse og sosialsektoren

Prosjekt 430024 Dagsenter Huset -

Det er Kristiansand Boligselskap KF som gjennomfører investeringen til oppussing av Huset. Kommunens bidrag er ført som driftsutgift. Midlene flyttes fra investeringsbudsjett til drift med 1,963 mill kr. Bevilgningen ble gitt ved den politiske behandlingen i 1. tertial i 2006 og dekkes av sentralt disposisjonsfond.

Kjøp av postbil

I dag har vi inngått en leasing avtale, men det viser seg at det er billigere for å gå til innkjøp av en miljøbil.

Utgifter til kjøp med 230.000 kr foreslås dekket via bruk av sektorens disposisjonsfond.

Kjøp av bil til eldretjenesten v/Transportsentralen

Bilene til Transportsentralen må skiftes ut hver 5 år. Bilene må være spesielt tilrettelagt for funksjonshemmede. Kostnad for bil og tilpasninger er til sammen 700.000 kr.

Kjøpet finansieres via bruk av disposisjonsfond til Eldresenter.

4 Kultursektoren

Til investeringer for 2008 bevilget bystyret kr 3,837 mill kr innenfor budsjettet til kultursektoren og kr 203,9 mill kr (inkl. delbevilgning til teater- og konserthuset Kilden) til kulturdelen innenfor budsjettet til Kristiansand Eiendom. I tillegg kommer bevilgning til idrettshaller som blir ført under bevilgning til skolebygg. Investeringsprosjekter strekker seg vanligvis over flere år fra starten på prosjekteringen til ferdigstilling.

Det foreslås at 2 investeringsprosjekter (prosj.nr. 9599110/9599202) vedrørende Svømmehallen blir regnskapsmessig avsluttet og underskuddet (ingen budsjettpost) blir dekket av hovedprosjektet Svømmehallen (prosj.nr. 9599000).

I tillegg opprettes det ett nytt prosjekt "Sørnorsk filmsenter – aksjekapital", hvor budsjettmidler finansieres gjennom driftsmidler med 45.600 kr.

5 Teknisk sektor inkl. Kristiansand Eiendom

5.1 Teknisk sektor

Brannvesenet

Brannvesenet har en akutt situasjon i forhold til utstyr som må løses. Dette gjelder blant annet en bil som brukes ved skogbrann som var så dårlig at den måtte tas ut av drift. Dette kan løses ved å flytte investeringsmidler fra 2010 til 2008.

Rådmannen foreslår at investeringsmidler (1 mill kr). som i HP 2008-11 er plassert i 2010 flyttes til 2008. Beløpet dekkes ved låneopptak.

Vei

Bevilgningen til gangbrua på Dønnestad er på 4,9 mill kr, hvor av 1 mill kr dekkes over arbeidsplan vei. Nyere kostnadsoverslag viser at bevilgningen bør økes med 1,35 mill kr. Dette er et resultat av følgende forhold:

- Avtale med grunneiere har medført ny trase og en del endringer. Ny prosjektering av vei og bro.
- Broa blir noe lengre enn tidligere (ca. 6 meter), og noe tyngre.
- Ny gangtrase, ca. 120 meter med lyssetting
- Anlegge overvann på Ryenside, samt utskifting av gammelt overvannsrør på Dønnestad. Etter avtale med grunneiere.
- Dårlige grunnforhold medfører at vi måtte pele fundament på Ryen.
- Noe lengre pelelengder enn antatt i elva.
- Riggkostnader har økt pga. stopp i arbeider ifm. naboprotester både på anlegg i Tveit og i Polen.
- Advokatkostnader.

Økt behov til gangbru på Dønnestad er 1,35 mill kr. Beløpet dekkes ved låneopptak.

Vann

I 2008 er det bevilget 10,0 mill kr til utvidet vannbehandling ved Rossevang Vannverk og ytterligere 15 mill kr i 2009. Det er tidligere bevilget 1 mill kr til prosjektering.

Ombygging til fargefjerning og bedre barriere mot parasitter viser seg å bli dyrere enn først antatt på grunn av generell prisøkning. Detaljprosjekteringen har også medført noen endringer i de opprinnelige planene. Det foreslås derfor at bevilgningen for 2009 økes til 23,0 mill kr. Samlet bevilgning blir da 34,0 mill kr.

For at investeringsrammene i vannverket for 2009 skal kunne holdes, foreslås prosjektet "styrking av vannforsyning Justvik-Eidet" utsatt til 2010/2011. Dette vil bli tatt opp i handlingsprogrammet for 2009-2012.

Omdisponeringen foreslås godkjent slik at bygging av vannbehandlingsanlegget kan påbegynnes høsten 2008.

Flomsikring

Høsten 2001 hadde vi en kraftig flom som medførte at bebyggelsen langs Camilla Collets vei i Auglandsområdet i Vågsbygd ble satt under vann. Etter flommen, som også medførte betydelige flomskader andre steder i kommunen, ble det utarbeidet rapport om hendelsen og det ble fremmet sak for byutviklingsstyret med forslag til tiltak for å unngå fremtidige flomskader. Det ble foreslått tiltak for 15 mill kr i områdene Grim, Møllevannsområdet og Auglandsområdet. Beløpet ble bevilget i 2003. De fleste tiltakene er gjennomført.

For å få et bedre vurderingsgrunnlag ble det etablert en målestasjon for nedbør i Vågsbygd og gjennomført vannføringsmålinger i Auglandsbekken. Dette gav grunnlag for modellering av flomsituasjonen som viste at situasjonen i vassdraget er betydelig verre enn først antatt. Kulverten tar ikke unna mer enn ca. en 10- års flom. Det er med andre ord betydelig fare for ny flom i området. Med bakgrunn i dette mener vi at det er nødvendig at kommunen så raskt som mulig etablerer en ny kulvert som er slik dimensjonert at den tar unna en 100-års flom med god margin.

Ingeniørvesenet har vært i kontakt med fylkesmannen vedrørende finansiering av prosjektet. Det synes klart at dette tiltaket kan gebyrfinansieres. Fylkesmannen skal kvalitetssikre disse vurderingene med SFT

Tiltak i Auglandsbekken

Etter at det ble klart at kapasiteten er betydelig dårligere enn opprinnelig antatt, ble Sørlanskonsult engasjert til å utarbeide detaljplaner og kalkyler for prosjektet. Prosjektet er kalkulert til kr 9,5 mill.

Etter vår vurdering er det så stor risiko for oversvømmelse i Camilla Collets vei at tiltaket må gjennomføres så raskt som mulig. Oversvømmelse i Camilla Collets vei kan resultere i at bebyggelsen blir satt under vann, med fare for store økonomiske skader. Det er også fare for personskader da det er eldre mennesker som bor i de aktuelle boligene.

Det foreslås derfor tilleggsbevilget kr 9,5 mill kr i 2008 til flomsikring av Auglandsbekken ved Camilla Collets vei. Investeringen dekkes på sikt over avløpsgebyret, mens investeringen i 2008 dekkes ved låneopptak.

Den planlagte kulverten krysser både kommunal- og fylkesvei. Vi vil ta opp forhandlinger med veivesenet om refusjon for den parsellen som krysser fylkesveien. Kostnadene for denne parsellen utgjør neppe mer enn ca. 1,5 mill kr (anslaget er svært usikkert).

Rodestasjon på Dalane sentralanlegg

Det er bevilget kr 2,7 mill. til rodestasjon på Dalane. Den opprinnelige planen er endret da sivilforsvaret er tildelt lokaler i hovedbygget som var tenkt benyttet til rodestasjon. Rodestasjonen planlegges nå integrert i renovasjonsavdelingens nye lagerbygg. Endelig kostnadsoverslag foreligger ennå ikke, men det kan vise seg nødvendig med en mindre oppjustering av bevilgningen. Saken vil eventuelt bli fremmet i 2. tertial.

Lokal matrikkelkopi

Alle landets kommuner skal gå over fra eiendomsregistrene GAB og DEK til Matrikkelen i løpet av 2008-2009. Kristiansand kommune skal over 3.11.2008. I den forbindelse har kommunen flere fagsystemer som har behov for kobling mot lokal matrikkelkopi. Det gjelder forsystemer for kommunale avgifter; både eiendomsskatt, vann-, avløps- og renovasjonsavgifter.

Kostnaden med en slik lokal matrikkelkopi er ca. 350.000 kr.

Rådmannen foreslår at det bevilges 350.000 kr til anskaffelse av lokal matrikkelkopi 2/3 av beløpet tas inn i selvkostgrunnlaget til VAR. Beløpet dekkes ved låneopptak.

Sikring av 3. stampe

Prosjektet ble startet opp i 2007 med bakgrunn i akutt behov å øke stabilitetet til demningen. Arbeidet er i gang med hensyn på tilrigging, stabilisering og forskaling. Prosjektet ble finansiert i 2 tertial 2006 med bakgrunn i et overslagesimat (hastesak). Prosjektestimater overskrider grunnet usikre poster i estimatet og endrede detaljerte krav fra NVE med hensyn til detaljering av plan, metode og materialbruk, samt oppfølging av

godkjent rådgivende ingeniør gjennom hele prosessen. Kalkylens usikre poster er også blitt høyere enn først antatt.

Parkvesenet anmoder om 650.000 kr til fullføring av sikring av 3. Stampe. Prosjekt Skileik Spicheren vil ikke bli startet opp i 2008. Midler fra dette prosjektet kan omdisponeres i år og manglende finansiering tas opp i HP 2008-2012.

Rådmannen foreslår at det omdisponeres 650.000 kr. fra prosjektet skileik - Spicheren til å fullføre sikring av 3. Stampe. Beløpet dekkes fortsatt ved låneopptak.

5.2 Kristiansand Eiendom

Følgende investeringsprosjekter som her er kommentert spesielt har behov for tilleggsbevilgning eller reduksjon i bevilget ramme.

Prosjekt 9001060 – Utvikling av Rådhuskvartalet

Skisseprosjekt for 4 ulike alternativer for utvikling av Rådhuskvartalet er utarbeidet april 2008.

Kommunalutvalget gjorde følgende vedtak i sak 10/08:

1. Kommunalutvalget samtykker i at arbeidene med skisseprosjektet fullføres og at reguleringsplanarbeidet videreføres. For dette gis en tilleggsbevilgning ut over tidligere bevilgning, tilsvarende 7,15 mill kroner.
2. Bevilgningssaken forelegges bystyret ved behandling av 1. tertialrapport.

Med dette er det totalt bevilget 11,3 mill. kroner til prosjektet så langt. Bevilgningsbehov frem til ferdig forprosjekt er angitt i skisseprosjektrapporten. Videre behandling gjøres i forbindelse med rullering av HP 2009-12.

Det foreslås en økt bevilgning på 7,15 mill kroner. Beløpet dekkes ved låneopptak.

Prosjekt 9001070 Tollbodgt. 37 – oppgradering

Prosjektet gikk ut på å oppgradere bygget til 25 kontorplasser med garderobe- og spisefasiliteter i kjelleren. Teknisk rom er plassert i kjelleren. Heis og fullverdig ventilasjonsanlegg er installert. Nye vinduer og dører er satt inn, og nytt tak er etablert. Prosjektkostnaden er økt tidligere, men økte priser og større krav til tekniske løsninger (brann/ventilasjon), gjør at prosjektet får en overskridelse på 3,155 mill kroner.

Det foreslås en økt bevilgning på 3,155 mill kroner. Beløpet dekkes ved låneopptak.

Prosjekt 9290020 Øvre Slettheia skole

Øvre Slettheia skole ble i handlingsprogrammet for 2007-10 vedtatt utbygd og rehabilitert innenfor en ramme på vel 21,8 mill kr. Eksisterende bygningsmasse skulle ut fra dette vedtaket bevares, men påbygges ca 400 m². Etter at handlingsprogrammet 07-10 ble vedtatt, har Kristiansand Eiendom og skoledirektøren vurdert nærmere et alternativ til det da foreliggende prosjektet, som ville gi vesentlig høyere pedagogisk kvalitet, lengre levetid for bygget og kostnadsdifferansen var ikke særlig stor ut fra kalkylene som da ble gjort. Kommunalutvalget har behandlet saken 8.5.07 og vedtok at hele eller deler av skolen rives og det bygges ny skole basert på prefabrickerte moduler, alternativt som plassbygg. Samtidig tilrettelegges skolen mer funksjonelt og med forbedret tilgjengelighet for funksjonshemmede der dette er aktuelt. Anlegget planlegges slik at deler av skolen kan

benyttes som grendehus for nærmiljøet. Kostnadsramme justert for prisstigning og effekt av energidirektivet var 30,16 mill kr (HP 2008 til 2011).

Nytt kostnadsoverslag/ vurdering av grunnlag viser vesentlig større kostnadsforskjell mellom modulbygg-løsningen og rehabiliterings-løsningen enn det som ble opplyst i saken til kommunalutvalget.

Pris for en rehabiliterings-løsning med enkle tilbygg kan sannsynligvis utføres for 31 mill kr (eks nytt garderobeanlegg) mens en modulbygg-løsning antas å ha en pris nær 45 mill kr (dette også eks nytt garderobeanlegg). Kostnadene for modulbygget baserer seg på skisseprosjektkalkyle, mens det opprinnelige rehabiliterings-/tilbyggalternativet er basert på noe grovere anslag.

I forbindelse med saken om garderobeanlegg, ble det forøvrig opplyst om forventet kostnadsoverskridelse.

På grunn av at kostnadsrammen i vedtatt handlingsprogram ikke kan holdes og at differansen mellom det opprinnelige prosjektet med rehabilitering/tilbygg og modul-løsningen viser seg å være større enn forutsatt, tas saken nå opp til ny vurdering i 1. tertialrapport.

For å kvalitetssikre beslutningsgrunnlaget bedre, foreslår rådmannen at rehabiliteringsalternativet bearbeides ytterligere og det fremlegges egen sak i august evt senest til 2. tertialrapport, som viser de reelle kvalitative og økonomiske forskjellene mellom rehabiliterings- og modulalternativet. Rehabiliteringsalternativet, slik det foreligger nå, er ikke bearbeidet planløsningsmessig slik som modulalternativet er. Det bør derfor bearbeides til å vise hvordan løsningene reelt kan bli før endelig beslutning tas.

Fremdriftsplanen må som følge av utsettelsen forskyves slik at anlegget ferdigstilles til årsskiftet 09/10, i stedet for skolestart 09/10.

Dette medfører at planlagte tiltak knyttet til bomiljøprosjektet på Øvre Slettheia også utsettes ca 6 mnd.

Uavhengig av byggestart, planlegges de midlertidige løsningene som skolen må ha i byggeperioden, oppsatt i november/desember 2008. Dette vil gi skolen en bedret plassituasjon.

Rammen for Øvre Slettheia skole utvides med 5 mill kr som følge av vedtak om å innarbeide garderober.

Prosjekt 9115020 Dvergnæs skole

Det er tidligere gitt tillatelse til å deponere steinmasse på skoletomta, det var anvist et område utenfor byggegrunnen til deponi. Steindeponiet ble langt større enn antatt og måtte fjernes, med økte kostnader på 1 mill kr, som ikke er forutsatt som en del av prosjektkostnaden.

Rammen for prosjektet foreslås økt fra 83,909 mill kr til 84,909 mill kr. og tas opp ved rullering av HP 2009-12.

Prosjekt 7000000 – Kjøp av Lillebølgen på Eg

Oppfølging av kommunalutvalgets vedtak i møte 12/2-08 som lyder "Kommunalutvalget vedtar kjøp av Lillebølgen på Eg innenfor de rammer som er nevnt i saken med forbehold om bystyrets godkjenning av kjøp og bevilgning i forbindelse med 1 tertial rapport 2008"

Med bakgrunn i ovennevnte foreslås det å øke rammen for kjøp av eiendom med kr 14,46 mill kr inkludert omkostninger. Beløpet dekkes ved låneopptak.

Prosjekt 9337010 Presteheia sykehjem

Omfatter bygging av nytt sykehjem med 64 plasser og daghjem med 15 plasser. I tillegg skal Kristiansand Boligselskap finansiere byggingen av 24 omsorgsboliger i samme prosjektet. Prosjektet gjennomføres som et samspillsprosjekt og har en vedtatt økonomisk ramme på 238,55 millioner for sykehjemmet fra handlingsprogrammet 2008-11.

Behandlingen av reguleringsplanen i bystyret 13.12.2007 ga endrede forutsetninger for byggingen av sykehjemmet i og med at det ble stillt krav om at all parkering skulle foretas på egen tomt, samt at volumet på bygget skulle minskes. Dette medførte bygging av parkeringskjeller og reduksjon av omfanget på 3.etasjen. Noe som igjen førte til en forsinket byggestart.

Kommunalutvalget gjorde følgende vedtak i sak 1/08:

1. Kommunalutvalget samtykker i at detaljprosjektering videreføres og at bygging igangsettes så snart godkjente planer foreligger.
2. Ny bevilgningssak forelegges bystyret ved behandling av 1. tertialrapport.

I kommunalutvalget 8.1.2008 ble det orientert om de estimerte konsekvensene ved denne endringen. Det ble da anslått en økning av rammen med 18 millioner til 256,55 millioner for sykehjemmet. Etter at vedtaket ble gjort er reguleringsplanen endelig vedtatt 13.2 d.å. og forprosjektet slutført. Det er gitt ramme- og igangsettingstillatelse, og anleggsstart var 05.05.08.

Utbyggingen gjennomføres som en samspillkontrakt og Alliansen og Kristiansand eiendom har forhandlet om målprisen for prosjektet. Denne har økt noe pga økt detaljeringsgrad spesielt for parkeringskjeller. Det er også en mindre økning pga krav til et fortau.

Kommunalutvalget ble orientert om den justerte rammen i møte 29.04.08.

Den nye rammen er 262,5 millioner for sykehjemmet. Omsorgsboligene har en ramme på 105 millioner. Ferdigstillelsesdato for prosjektet er satt til 1.2.2010.

Rammen for prosjektet foreslås økt fra 238,55 mill kroner til 262,5 mill kroner. Den økte rammen følges opp ved rullering av HP 09-12.

Prosjekt 9982010 Donnhuset

Det er gitt en avsetning til utvidelse av barnehage i Donnhuset på 7,5 mill kroner i handlingsprogram 2008-11.

Donnhuset brukes i dag av Vabua flyktningbarnehage som 1 avd. barnehage for 14 barn 0-3 år. Behovsanalyse datert 04.06.07 sier at denne skal utvides med 1 avdeling.

Barnehageetaten har vurdert behovet på nytt, og ønsker en 3 avd. barnehage på denne tomten. 3 avd. barnehage vil være på 577m² BTA. Det er foretatt en tilstandsanalyse av eksisterende bygning, som konkluderer med at Donnhuset ikke er godt egnet til barnehageformål. Deler av eksisterende bygg krever omfattende renovering. Årskostnadsberegninger bekrefter at det er lønnsomt å rive og bygge nytt. Det anbefales derfor at bygget rives, og bygges opp igjen med en utforming som er bedre tilpasset barnehagedrift.

Rammen for prosjektet foreslås økt fra 7,5 mill kroner til 15,6 mill kroner med 1 mill kroner i 2008. Beløpet i 2008 dekkes ved låneopptak. Øvrig finansiering tas opp ved rullering av HP 2009-12. Ferdigstillelse: høst 2009.

Prosjekt 9243010 Havlimyra barnehage

Havlimyra barnehage har vært prosjektert til skissenivå av eksterne rådgivere, og sendt ut til entreprenører for tilbud i totalentreprise sammen med oppvekstsenteret. Tilbud kom inn 14.03.08, og tillagt byggherrens egne kostnader ble prosjektkostnadene betydelig høyere enn rammen. Etter dette har det pågått avklaringer og forhandlinger med tilbyder som har resultert i reduksjon i kostnadene, men det har ikke vært mulig å komme under rammen uten

å kutte vesentlig i romprogrammet. Ved å beholde romprogrammet og en forsvarlig reserve er det et behov for å øke rammen med 5,5 mill.

Kommunalutvalget behandlet saken i møte 20.05, og gjorde følgende vedtak:

1. Kommunalutvalget samtykker i at bygging kan igangsettes.
2. Ny bevilgningssak forelegges bystyret ved behandling av 1. tertialrapport.

Rammen for prosjektet foreslås økt fra 32,095 mill kroner til 37,595 mill kroner. Den økte prosjektrammen følges opp iforbindelse med rullering av HP 2009-12.

Prosjekt 9372030 Nøtteliten barnehage

Nøtteliten barnehage er utvidet med nye personalrom etter pålegg fra Arbeidstilsynet. Det er bevilget 2,009 mill kr. Bygget ble overtatt i november 2007, utenomhus i mai 2008. EL-arbeidene var underkalkulert med 300.000 kr, og utenomhusarbeidene med 150.000 kr.

Det foreslås en økt bevilgning på 450.000 kr. Beløpet dekkes ved låneopptak.

Prosjekt 5200024 – Kulturskolen, forprosjekt utredning ny plassering

For å få en rasjonell og god drift av Kulturskolen ønsker kulturdirektøren å samlokalisere virksomheten på Gimlemoen. Kulturdirektøren ønsker å videreføre og utvikle samarbeidet med UIA i forhold til areal, ressurser og fagmiljø.

Kommunalutvalget vedtok 8/1-08 bl.a. ” *Administrasjonen bes inngå samarbeid med UIA om utviklingen av forprosjekt for Kulturskolebygg på Gimlemoen. Kostnader til utvikling av forprosjekt legges inn i 1. tertial.*”

Det foreslås å bevilge 700.000 kr til prosjektet. Beløpet dekkes ved låneopptak.

Prosjekt 9984010 Idda, flerbrukshall

I 2006 ble det lagt inn kr 1,0 mill. til prosjektering av flerbrukshall Grim/Idda i 2010. Arbeidet med regulering og utvikling av ishall pågår. Idrettsetaten vurderer det som gunstig om midler avsatt til flerbrukshall Idda blir fremskyndet til 2008 slik at dette arbeidet kan påbegynnes. Ved utvikling av flere idrettsanlegg på samme sted, er det en stor fordel om de blir planlagt og bygd på relativt samme tid, dette med bakgrunn i design, arealtilpasning, sambruk- og driftsløsninger, bruksvennlighet med mer.

Det foreslås å fremskynde kr 1,0 mill kr til prosjektet. Beløpet dekkes ved låneopptak.

Prosjekt 1520020 - Kostnader intensjonsavtale museumsområde

Behov for bearbeidelse av plan og løpende oppfølging i planprosessen, samt undervurdert behandlingsgebyr til plan- og bygningsetaten, begrunner avviket ift budsjett. Avviket utgjør tilsammen 241.000 kr hvorav 150.000 kr dekkes inn gjennom økt tilskudd fra Vest-Agder museet, og gjenværende 91.000 kr ved å øke budsjettrammen.

Det foreslås en økt brutto ramme på 241.000 kr hvorav 150.000 kr dekkes ved økt tilskudd. Det resterende beløpe 91.000 kr dekkes ved låneopptak.

Prosjekt 4483002 – Presteheiabanen, garderobeanlegg

Det er tidligere bevilget 3,457 mill. kroner til garderobeanlegg på Prestheia. Av dette beløpet er 3,480 mill. kroner avsatt til selve investeringen. For å løse problemstillinger knyttet til kompensasjon for merverdiavgift er det viktig at idrettslaget får eierskap til hele bygningen og frivillig registrerer bygget i MVA registeret, hvorefter garderobedelen leies av kommunen i

minimum 10 år. Leie med mva. gir grunnlag for kompensasjon gitt at dette er til kommunens eget bruk.

Med bakgrunn i ovennevnte bes det om at investeringsmidlene på 3,480 mill kroner overføres til kultur/idrett sitt driftsbudsjett i 2008. Bruk av kapitalfond reduseres med 700.000 kr og lånerammen reduseres med 2,780 mill kr.

Prosjekt 5200025 - Kjøp av taggeutstyr

Det er innkjøpt nytt taggeutstyr til driftsavdelingen i KE, Byggservice til en sum av 476.000 kr. Det foreslås en økt bevilgning på 476.000 kr. Kjøpet finansieres ved bruk av enhetens overskuddsfond.

Prosjekt 9961010 Biosentral Møvik

Ny energisentral for biobrensel er vedtatt bygget ved Møvik skole, jfr bystyresak 49/07. Sum investeringer var kalkulert til 11,139 mill kr. Nytt boligfelt Flatholmen er tatt ut pga manglende gjennomføring.

Det ligger an til en betydelig økning av utbyggingskostnadene.

Alternativ utbyggingsmodell med kjøp av energi fra Agder Fjernvarme må vurderes.

Administrasjonen får fullmakt til å velge den økonomisk gunstigste løsningen. Det legges opp til eventuell justering av prosjektramme i forbindelse med 2 tertial rapport 2008.

Prosjekt 5200017 - utvikling av Idda – området

Avviket har oppstått bl.a. som følge av krav om digital modell og at det ikke er tatt tilstrekkelig høyde for saksbehandlingsgebyr til plan- og bygningsetaten.

Avviket utgjør til sammen 400.000 kr, som foreslås dekt inn ved å øke budsjettrammen.

Det foreslås en økt bevilgning på 400.000 kr. Beløpet dekkes ved låneopptak.

Prosjekt 4119253 Narviga, nye brygger

Prosjektet med omorganisering og nye flytebrygger i Narviga er blitt 100.000 kr dyrere enn planlagt. Det er i hovedsak på grunn av reguleringskostnader knyttet til et tilstøtende område, som ikke var en del av prosjektet. Nå vil området gi 40 nye båt plasser, og deler av de gamle flytebryggene fra Narvigaprojektet er nå oppankret her for videre bruk.

Det foreslås en økt bevilgning på 100.000 kr. Beløpet dekkes ved låneopptak.

Prosjekt 9974036 Odderøya 59 – opprustning/ominnredning

Prosjektet omfatter renovering og hovedombygging av Odderøya 59 til barnehage.

Arbeidet er utført i 2 faser. Første fase omfattet en hasteløsning for å sikre barnehagen ved idrettsplassen nye lokaler før Quartfestivalen 2007. Byggets sokkeletasje ble den gang klargjort for midlertidig barnehagedrift for ca 25 barn og ansatte.

Med bakgrunn i Kristiansand kommunes underdekning av barnehageplasser ble det besluttet å videreutvikle bygget til en fullverdig barnehage for til sammen 65-70 barn.

Budsjettoverskridelsen på 1,300 mill. kroner er forårsaket av arbeider som ikke var kjent på den tiden da første kalkyle ble utarbeidet. Bygget har vist seg å være mye mer omfattende å rehabilitere enn hva som betraktes som normalt ved rehabilitering.

Det gjøres oppmerksom på at barnehagesektoren skal dekke inn hele prosjektkostnaden gjennom husleie. Det anbefales at denne reguleringen skjer i forbindelse med 2 tertialrapport for inneværende år og oppfølging i HP 09-12.

Det foreslås en økt bevilgning inneværende år på 1,300 mill kr. Beløpet dekkes ved låneopptak.

Prosjekt 9981010 Elvegt. 52A – kjøp/ombygging

Prosjektet har en overskridelse på 977.573 kr, som skyldes uforutsette kostnader i slutfasen, spesielt i forbindelse med lekkasjer knyttet til rørgjennomføringer og tilrettelegging for brukerne. Prisstigning i byggeperioden har også ført til en høyere kostnad.

Det foreslås en økt bevilgning på 978.000 kr. Beløpet dekkes ved låneopptak.

Prosjekt 9433010 Myren gård-oppgradering

I handlingsprogrammet for 2007-10 ble det bevilget 3,5 mill kr til vedlikehold av Myren gård. I forbindelse med vedlikeholdet, er det oppdaget store råteskader i takkonstruksjonen. Merkostnaden utgjør 1 mill kr, og det foreslås at skaden utbedres.

Det foreslås en økt bevilgning på 1,0 mill kr. Beløpet dekkes ved låneopptak.

Forskyvning av bevilgninger – endret utbetalingstakt i prosjektene

Enkelte av investeringsprosjektene har, av ulike grunner, forskyvninger i forhold til planlagte utbetalingstidspunkter. Dette tilsier at deler av allerede bevilgede midler kan forskyves til 2009, noe som gir besparelser for kommunen.

Med bakgrunn i det overnevnte foreslås det å redusere bevilgning for prosjektene (ref. tabell), samtidig som de reduserte bevilgningene innarbeides i HP 2009-2012. Lånerammen i 2008 reduseres tilsvarende.

Prosjnr	Prosjektnavn	Overføres til 2009
9243010	Havlimyra barnehage	3 000 000
9009010	Havlimyra skole/flerbrukshall	30 000 000
9290020	Øvre Slettheia skole	15 000 000
9982010	Donn-huset barnehage	6 500 000
9980010	Ishall Idda	5 800 000
9979010	Sonestasjon Kongsgård	10 000 000
9170051	Sjøstrand skole	15 000 000
9337010	Presteheia sykehjem	50 000 000
5200016	Energiprogram	3 500 000
	SUM	138 800 000

Følgende prosjekter forelås fremskyndet med hensyn til bevilgning. Disse bevilgningene vil også bli justert i HP 2009-12. Lånerammen i 2008 økes tilsvarende

Prosjnr	Prosjektnavn	Overføres til 2008
9115020	Dvergsnes skole	10 000 000
9245010	Kartheia barnehage	3 000 000
	SUM	13 000 000

6 Administrasjonssektoren

Sektoren rapporterer ikke om overskridelser eller behov for budsjettmessig styrking for noen av sine investeringsprosjekter.

Prosjekt 4600026 IP-telefoni

Administrasjonssektoren har en besparelse på investeringsprosjektet på 317.000 kr. Disse midlene overføres til driften, sektor 6. Det vises til tertialrapport 1 for driften for nærmere omtale. Bruk av lån reduseres med 317.000 kr.

7 Skoleetaten

Internasjonal skole – utvidelse av arealene

Kristiansand International School fikk oppusset og tilrettelagt arealer i Kristiansand Voksenopplærings lokaler til oppstarten i januar 2008.

Skolen har elever på 1. – 10. trinn, foreløpig organisert i tre aldersblandede grupper.

Elevtallet per dato er 20. Fra høsten 2008 vil det totale elevtallet være 41 elever fra de prioriterte kategoriene (barn av utenlandsk arbeidskraft eller av norske foreldre som skal jobbe internasjonalt) dersom alle får plass. Responsen synes økende og det forventes ytterligere søknader. Kapasiteten i dagens lokaler anses å være 35 elever.

Konsekvensen vil derfor være å sette tak på elevtallet og operere med venteliste, dersom det ikke blir tilgang på mer areal.

Innenfor eksisterende bygningsmasse er det potensiale for å gjøre noe mer areal tilgjengelig. Arbeidet er kostnadsberegnet til 410.000 kr for å slå sammen 6 små kontorer til to større rom og til å tilrettelegge et rom i underetasjen til skolebruk. Tiltakene vil uansett være nyttige ved en eventuell annen fremtidig bruk av lokalene da bygningsmassen utnyttes bedre. Etter denne utvidelsen anslås kapasiteten til å bli på ca 60 elever.

I forbindelse med rullering av handlingsprogrammet, vil det bli sett på andre og mer langsiktige lokaliseringsløsninger enn på KVO.

Finansieringsbehovet utenfor rammen er på 410.000 kr. Beløpet finansieres ved låneopptak.

Kjøp av office-lisenser – endret periodisering av IT-investeringsmidler

Skoleetaten får årlig 1,4 mill kr i investeringsmidler til IT i grunnskolen. Midlene blir i hovedsak brukt til infrastruktur, kjøp av programvare/lisenser osv.

I januar 2008 ble det i samråd med rådmannen innkjøpt nye Office-lisenser til alle elever og lærere i grunnskolen. Dette var vesentlig mer fordelaktig enn å prolongere leasingavtalen som gjaldt fram til da.

Kostnaden dekkes av bevilgede investeringsmidler, men deler av bevilgningen med 1,2 mill kr fremskyndes til 2008. Reduksjonen i resten av perioden med årlig 400.000 kr innarbeides ved rullering av handlingsprogrammet 2009-12.

Endringen håndteres innenfor allerede bevilget ramme. Økt bevilgning med 1,2 mill kr i 2008 finansieres ved låneopptak.

Prosjekt 4700031 Dvergsnes skole, erstatningsareal

I forbindelse med at Dvergsnes skole midlertidig måtte utvide kapasiteten med brakker, fattet Byutviklingsstyret vedtak om opparbeidelse av erstatningsareal. Det ble i 1. tertialrapport 2007 bevilget 375.000 kr til prosjektet ut fra de grove kostnadsberegningene som da forelå. Etter at anbud er kommet inn og det er foretatt betydelige justeringer for å redusere kostnadene, vil tiltaket koste totalt 700.000 kr. Manglende finansiering dekkes med

200.000 kr av bevilgede utomhusmidler (prosjekt 4700003), resterende 125.000 kr dekkes ved å øke prosjektrammen. Beløpet dekkes ved økt låneopptak.

Prosjekt 4710026 Kunstgressbane på Lovisenlund (spillmiddelprosjekt)

Byggingen av kunstgressbanen på Lovisenlund skole ble avsluttet i 2007.

Prosjektet hadde i søknaden følgende finansiering:

Spillemidler	kr. 200.000
Egenandel	kr. 289.605

<u>Sum disponible midler i prosjektet</u>	<u>kr. 489.605</u>
+ Dugnad	kr. 58.641
+ Rabatter	kr. 9.000

Prosjektets samlede verdi	kr. 557.246

Prosjektet hadde tilgjengelig 489.605 kr til dekning av kontantutgifter. Regnskapstall etter at prosjektet ble avsluttet viser samlede betalte utgifter på 876.005 kr. Av dette finansieres 200.000 kr som spillemidler i h.h.t. brev fra Vest-Agder fylkeskommune datert 21.09.07.

For å dekke merutgiftene i prosjektet må skolens egenandel økes fra 289.605 kr til 676.005 kr. Grunnen til overskridelsen skyldes hovedsakelig bygging av uforutsett støttemur i forbindelse med plassering av banen.

Skolen har per 01.01.08 et opparbeidet disposisjonsfond på 861.850 kr. Skolen ønsker å benytte disposisjonsfondet til å dekke merutgiftene på kr 289.600. Rådmannen anbefaler forslaget til finansiering.

Forskuddteringer

Skoleetaten ber om følgende forskuddtering av spillemiddelprosjekter:

Prosjekt 4710031 Haumyrheia skole turløype

Totalkostnad for prosjektet er anslått til 490.000 kr inkludert spillemidler med 200.000 kr. Resten finansieres ved egne midler.

Det forskuddteres spillemidler på prosjekt 4710031 med 200.000 kr. Beløpet dekkes ved bruk av kapitalfondet.

9 Skatt, rammetilskudd og finans

Låneopptak

I den grad det tidligere i saken ikke er kommentert annen finansiering av de enkelte prosjekter, vil samlet økt finansieringsbehov måtte dekkes ved låneopptak. Eventuelle nye lån nedbetales i samsvar med bestemmelsene i kommunelovens §50 nr 7, dvs. maksimal nedbetalingstid legges til grunn. Rådmannen er i finansreglementet delegert fullmakt til å godkjenne rentebetingelsene og undertegne lånedokumentene.

Sørlandshallen – utvidelse aksjekapital

På grunn av problemer med dekket i Sørlandshallen må selskapet tilføres mer kapital med 4,42 mill kr. Beløpet dekkes av kapitalfondet og kommer i tillegg til allerede budsjettert men ikke utbetalt ansvarlig lån på 1,5 mill kr.

Punkt 55/08: svar på oversendelse fra sak om reguleringsplan for kvartal 54 - Kasernen

Bilag

Trafikk utenf reg områder sluttrapport

Vegtrafikkstøy

sinus støy

Sydøst-Kvadraturen. Trafikk fra Tangen.

sinus støy

Trafikk utenf reg områder sluttrapport

Vegtrafikkstøy

Dato: 28.05.08.
Saknr.: 200601432-54
Arkivkode O: PLAN: 968
Saksbehandler: Ingvald Kårikstad

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
11.06.2008

Svar på oversendelse fra sak om reguleringsplan for kvartal 54 - Kasernen

Sammendrag og saksfremstilling:

Ved Bystyrets behandling av sak om reguleringsplan for kvartal 54 – Kasernen 23.01.08 ble følgende oversendelse vedtatt:

”Trafikken i det sør/østre hjørnet av Kvadraturen vil øke dramatisk i de nærmeste årene som en konsekvens av mange utbyggings- prosjekter (kontor, næring, bolig, videregående skole, svømmeanlegg, flerbrukshall).
Byutviklingsstyret ber administrasjonen vurdere infrastruktur og trafikkmessige konsekvenser av den massive utbyggingen.”

Det fremmes en sak til Byutviklingsstyrets møte 19.06.08 om trafikkforholdene i sørøstre del av Kvadraturen. Saken omhandler utbygging på Tangen, Kasernen, Marinetomta, enveiskjøringer og andre trafikktiltak i området og er for en stor del oppfølging av rekkefølgebestemmelser knyttet til Tangen-planen.

Kopi av saken vedlegges til orientering. Oversendelsen ansees med dette som besvart.

Forslag til vedtak:

1. Saken tas til orientering.

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Ingvald Kårikstad
Rådgiver

Trykte vedlegg: Sak til Byutviklingsstyrets møte 19.06.08.